

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2004. február–március

Emlékezés

1848. március 15-re

1848 elején a levegő már tele volt feszültséggel, valóban már csak a szikra hiányzott ahhoz, hogy mintegy jeladásra egyszerre, szinte Európa minden városában megjelenjenek a szabadságot, egyenlőséget hirdető jelszavak.

Az 1848 márciusában kirobbant magyar forradalom beletartozott abba a szélesen hömpölygő folyamba, amely arra volt hivatva, hogy ledöntse a fejlődés útját eltorlaszoló feudális gátakat, és megteremtse a polgári átalakulás gazdasági, társadalmi és politikai feltételeit.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc a reformkori politikai küzdelmek drámai crescendoja volt. Sűrítve fejezte ki mindazt a tervet, programot, mely a negyvenes évek reformnemzedékének mozgalmában békés úton elérhetőnek tűnt, és végül forradalomhoz vezetett. Ez a forradalom – tragikus bukása ellenére is – egy új korszak nyitánya volt a magyar történelemben. A fegyveres fellépés súlyos véráldozatokba került, kivégzettek, bebörtönöztek, vagyonukat veszítették, bujdosók hosszú sora jelezte a történelmi vállalkozás árát. Ám ez az áldozathozatal olyan erkölcsi tőkét halmozott fel, mely a nemzet számára mindenkor hitet, bizakodást nyújtó erőforrás lett.

Tisztelettel emlékezve és fejet hajtva a márciusi forradalom, majd a szabadságharc vezeterei, a jól ismert és névtelen hősök előtt, büszkeség és fájdalom egyszerre járja át az ünneplőt. Történelmünk során kis nemzetünk több ízben is hihetetlen bátorságról tett tanúbizonyságot; arról, hogy tehetséges fiataljaival mindenre képes. 1848-ban a márciusi ifjak, 1956-ban az egyetemista fiatalok lelkesedése, önfeláldozása rövidebb-hosszabb ideig felcsillantotta annak a lehetőségét, hogy milyen lenne szabadságban, függetlenségben élni, saját sorsunkat kézbe venni.

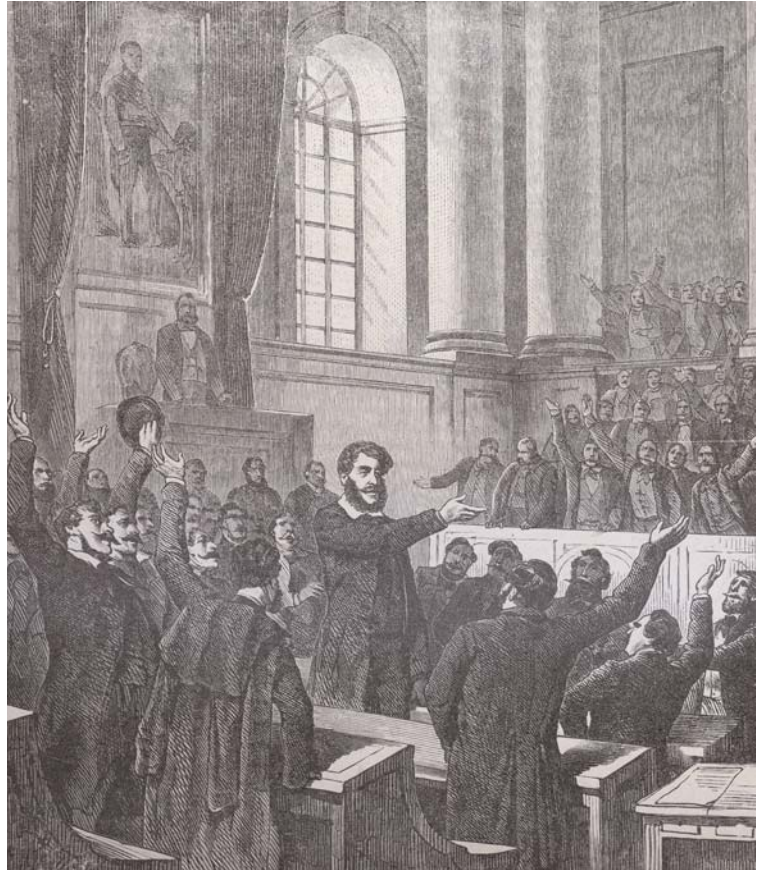
A múltra emlékezni tisztességszerű kötelességünk, de az ekkor meggyújtott mécsesnek be kell világítania jelen napjainkat, és fel kell csillantania a jövő egyes képeit is. A társadalmi fejlődés lassú folyamat, hisz nehezen változik az emberek gondolkodása, sokan csak egyéni sorsuk alakulásán keresztül ítélik meg a jót és a rosszat. Egyben azonban most is bízhatunk, ugyanúgy, mint '48-ban és '56-ban, hogy nemzetünk értelmes, tanult ifjúsága erejével, lelkesedésével, korán megszerzett nemzetközi tapasztalataival utat fog törni számunkra a mai kor Európájában. Hogy ez így legyen, azért mindenkinek tennie kell, a szülőknek otthon, a tanítóknak az iskolában, a tanároknak, professzoroknak a gimnáziumi és egyetemi oktatásban, hisz a kis fát is nyesegetik, hogy évek múlva árnyékot, biztonságot adó lombkoronává fejlődjön.

A 2004-es március 15-nek legyen az az üzenete, hogy együttesen vigyázzuk kis hazánk szellemi értékeinek lobo-gó fátylóját és segítsük, óvjuk a fátylótólünk átvevő fiatal nemzedék útját. Ezzel leszünk méltóak 1848. március 15. örökségének megünneplésére.

Róth Erzsébet egyetemi tanár

Képek és szövegrészletek: *Ezernyolczszáznegyvennyolcz : az 1848/49-iki magyar szabadságharc története képekben: egykoru képek, okiratok, eredeti kézírások, ereklyék, nevezetes nyomtatványok, kiáltványok, művészi emlékek* /Bársony István [et al.] közreműködésével szerk. Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor. Révai Testvérek Irodalmi Intézet RT., Budapest, 1898.

Köszönjük *Kiss Tamás*nak (Könyvtár), hogy az albumot saját állományából rendelkezésünkre bocsátotta, és segítségünkre volt a képek és szövegrészletek kiválasztásában.

Egykorú kép.

„Megadjuk!”

1848. július 11.

„Történelmi jelentőségű az a jelenet, melyet e kép ábrázol. 1848. jul. 15-én nyílt meg Pesten az első népképviselési alapon választott országgyűlés. A király megígérte, hogy erre az alkalomra lejön, de nem tette, maga helyett István nádort küldte. A nádor katonai kísérettel jött le a budai királyi várpalotából a vigadóba, hol az országgyűlések voltak, s rövid szavak után felolvasta a trónbeszédet. A következő napokon a ház megalakult. De a hangulat izgatott, nyugtalan volt. Az országot mindenfelől vész fenyegette, s a védelemre mindaddig nagyon keveset tettek. Így érkezett el július 11-ike. Mindenki tudta, hogy Kossuth indítványt fog tenni a haza védelmére. Kossuth sápadtan, beteg, ingadozva jött az ülésre. A szószerkekre sem birt a maga erejéből fölmenni. Halk hangon kezdett beszélni, de a halotti csöndben minden szavát hallani lehetett. Lefestette az ország állapotát, elmondta a külföldről várható segítséget, s végül rátért arra, hogy mennyi pénzre és katonára van e pillanatban szükség, hogy a növekvő veszélyvel szemben megállhassunk. A beszédnek ez a része így szól:

– Ha ma mi vagyunk a nemzet miniszterei, holnap mások lehetnek, ez mindegy, a nemzet ezzel a minisztériummal, vagy másokkal,

kell, hogy megmentse a hazát; de hogy akár ez a minisztérium, akár a másik megmentesse: a nemzetnek erőt kell teremtenie. Azért minden balmagyarázat kikerülése végett egyenesen ünnepelesen kérem, hogy midőn azt mondom: adja meg a képviselőház a 200,000 katonát, s az erre szükséges pénzerőnek előteremtését –

Kossuth itt egy kis szünetet tartott, s a szónoklat varázsa alatt álló gyűlés elbűvölten hallgató tagjai közül feláll Nyáry Pál s esküre emelt kézzel kiáltja:

– Megadjuk!

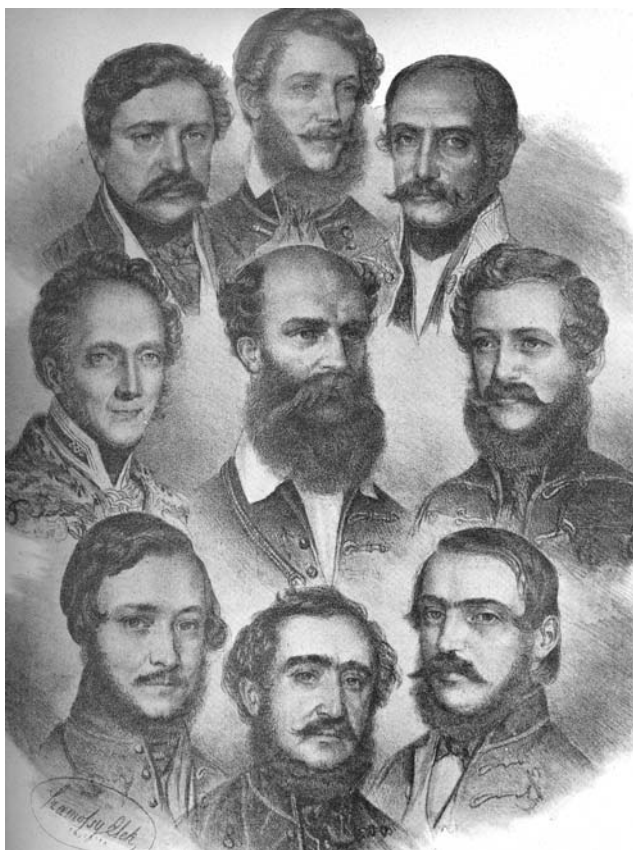
A képviselők közül egyszerre kitör a visszafojtott érzés. Villogó szemekkel, kipirult arccal, egy emberként felugranak mindnyájan s szívükre tett kézzel harsogják:

– Megadjuk, megadjuk!

Mikor a vihar lecsillapult, Kossuth reszkető hangon ez emlékeztető szavakat mondja:

– *Leborulok a nemzet nagysága előtt!*

Perczekig tartó taps és éljen következett erre, a képviselők sirva ölelgették egymást.”

Rajzolta Szamosy Elek. **AZ ELSŐ MAGYAR MINISZTERIUM.**
Az Országos Képtárból.

DEÁK FERENCZ, igazságügyminiszter.
HERCZEG ESZTERHÁZY PÁL, a közösügyek minisztere.
BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF, vallás- és közoktatási miniszter.
KOSSUTH LAJOS, pénzügyminiszter.
GRÓF BATTHYÁNY LAJOS, miniszterelnök.
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN, közlekedésügyi miniszter.
MÉSZÁROS LÁZÁR, hadügyminiszter.
SZEMERE BERTALAN, belügyminiszter.
KLAUZÁL GÁBOR, a földművelés és ipar minisztere.

Az aradi vértanúk szobráról.* **AZ ÉBREDŐ SZABADSÁG.** Zala György műve.

„Van egy csodaszép asszony, bájolóbb mindazoknál, a kiket valaha láttál, csábító, mámorító és telhetetlen. Férfiak vérében szokott fürdeni, attól olyan szép. Elcsábítja ez az oltár előtt álló völgyényt a menyasszonya mellől; elcsábítja a hétgyermekes apát felesége, családja köréből, és a kit magához csábított, azt a szíve utolsó csepp véreig, a lelke minden gondolatáig magának tartja. S mikor felkiált: «Férfi fejekre van szükségem!» – ezer nyi ezren az ő szeretői kiáltanak vissza: «Itt az enyim, vedd el!» Ennek az asszonynak a neve: «Szabadság!»

J. M. ”

* A szoborállítás költsége közadakozásból gyűlt össze. A pályázatot elnyerő *Huszár Adolf* váratlan halála folytán az emlékszóbor kivitelezését *Zala György* szobrászművész (ZALA GYÖRGY, Mayer [Alsólendva, 1858. április 16. – Bp., 1937. július 31.]: szobrász, az MTA t. tagja [1930]) vállalta magára 1885-ben, amelyet azután 1890. október 6-án, a kivégzés 41. évfordulóján lepleztek le az egész országot megmozgató fényes ünnepség közepette Arad főterén.

A Vértanúk szobrának főalakja a Hazát jelképező „Hungária”, körben az „Ébredő Szabadság”, az „Áldozatkészség”, a „Harc-készség”, a „Haldokló harcos” allegóriája, a gránit talapzat alsó részének párkányán a tábornokok arcképei láthatók.

AZ ÁOK TANÁRI TEST-LETÜLETÉNEK

2004. február 11.

Napirend előtt *dr. Sümei Balázs* dékán kért szót. Megköszönte a tantermi mennyezet leszakadásával – és emiatt négy tanterem bezárásával – kapcsolatos oktatási problémák megoldásában az intézetek és klinikák által nyújtott segítséget. Reméli, hogy a minisztériumtól kapunk annyi támogatást, hogy mind a négy tanterem rendbehozható lesz.

Az **1. napirendi pont** levezetésére *dr. Melegh Béla* egyetemi tanár, dékánhelyettes kapott felkérést. Ebben a napirendben 9 szervezeti egység vezetőjének a meghosszabbításáról kellett szimpátia-szavazást tartani: *dr. Bellyei Árpád*, *dr. Kollár Lajos*, *dr. Nagy Lajos*, *dr. Nyárády József*, *dr. Pytel József*, *dr. Seress László*, *dr. Sümei Balázs* és *dr. Szabó Gyula* egyetemi tanárok, valamint *dr. Zámbo Katalin* egyetemi docens intézetvezetői meghosszabbításáról.

Melegh professzor ismertette az intézeti szavazások eredményét: *dr. Bellyei Árpád* 11 igen, 0 nem, 0 tartózkodás; *dr. Kollár Lajos* 17-0-0; *dr. Nyárády József* 21-0-0; *dr. Pytel József* 13-0-0; *dr. Seress László* a szükséges 2/3; *dr. Sümei Balázs* 19-0-0; *dr. Szabó Gyula* 13-3-6; *dr. Zámbo Katalin* 3-0-0.

Kérdése, megjegyzése nem volt senkinek a napirendi ponthoz.

2. Soltész Gyula elnök ezután felolvasta a rektor levelét, amelyet néhány perccel ezelőtt kapott kézhez. A levélben *dr. Lénárd László* a tervezett emeritus professori felterjesztésekkel kapcsolatban nyilvánított véleményét. Rámutatott az egyetem válságos gazdasági helyzetére, arra, hogy az utolsó 6 hónapban 400 millió Ft-ot vontak el az egyetemről, ami megszorító intézkedéseket követelt, beleértve a szenátus döntését professzorok nyugdíjaztatásáról. Javasolta, hogy a Tanári Testület szavazza meg a nagyrebeccsült, ma is kiváló munkát végző nyugdíjazandó professzorok emeritus kinevezését, valamint a lehetőségek figyelembevételével további részmunkaidőben történő foglalkoztatásukat, hogy ezáltal nyugdíjazásukat követően is elviselhető helyzet teremdjék számukra.

A dékán ismertette a professor emeritus cím adományozására javasoltak névsorát: *dr. Hideg Kálmán*, *dr. Karátson András*, *dr. Krommer Károly*, *dr. Szabó Imre*, *dr. Tóth Gyula* és *dr. Vereczkei Lajos*. Egyetértett a rektor javaslatával és közölte, a kar támogat-

ja a felterjesztéseket, továbbá annyi plusz megbízatást kíván adni számukra, hogy a főállású professzornak megfelelő nettó bérük ne csökkenjen. Ugyanakkor a nyugdíjaztatások a kar számára 5 millió Ft megtakarítást is jelentenek. Egyébként a tavaly elfogadott törvény szerint ma 62 éves kor után bármely professzor nyugdíjba küldhető, az egyetem szenátusa ezt most 65 évben szabta meg. *Dr. Soltész Gyula* elnök is támogatta az elhangzott javaslatokat.

Dr. Kellermayer Miklós kérdésére, hogy hány évre szól az emeritusság a mostani szabály szerint, *dr. Sümei Balázs* válasza: korhatár nélküli.

A testület elnökének javaslata a szavazatszedő bizottságra: *dr. Ertl Tibor* elnök, tagok: *dr. Kilar Ferenc*, *dr. Illés Tamás*.

A 3. napirendi pontban a dékán a Videostúdió önálló szervezeti egységként való megszüntetésére vonatkozó előterjesztést jelentette be, azzal, hogy az eszközöket a kar átveszi, és érdemben a stúdió funkciója nem szűnik meg. *Dr. Bajnóczky* professzor javasolja a stúdió működésével kapcsolatban a belső elszámolási rendszer megvalósítását. *Dr. Bauer* professzor: köszönet és elismerés a diplomatikus megoldásért.

A nyílt szavazás egyhangúlag elfogadta az előterjesztést.

4. napirendi pont: A dékán bejelentette, hogy a centrummal egyeztetve *Klinikai Infektológiai és Migrációs Egészségügyi* tanszéki csoport létrehozását tervezik *dr. Ternák Gábor* irányításával, a *dr. Tury Peregrin* által vezetett Honvéd-, Katasztrófaorvostani és Oxyológiai Intézet részeként, *oktatási egységként*. *Dr. Kosztolányi György* centrumelnök kiegészítése: a Megyei Kórház Fertőző Osztályát nem veszi át a centrum.

A Tanári Testület ellenszavazat nélkül megszavazta a javaslatot.

Az 5. és 6. napirendi pont együttes tárgyalása során *dr. Ember István* professzor a jelenlegi Közegészségügyi Intézet keretén belül – potenciálisan pénzt termelő – négy *tanszék* (Környezetegészségügyi, Foglalkozás- és Munkaegészségügyi, Szociális Medicina és Epidemiológia) létrehozására tett javaslatot, valamint egy – az Egészségügyi Főiskolával közös – Népegészségügyi Központ kialakítására vonatkozó elképzelést vázolt. Együttal kérte intézetének névváltoztatását

Orvosi Népegészségügyi Intézetre.

Kosztolányi György centrumelnök hangsúlyozta, hogy előremutató elmozdulást jelentő kezdeményezésről van szó, amit támogatni kell, de a megvalósítás további árnyalást igényel. A két kar között létrejövő, karokat átfogó szervezeti egység létrehozása helyett a dékáni vezetés és a centrum javaslata: a Főiskolai Karral egyeztetve az lenne célszerű, ha a főiskolán működő rész a karhoz tartozna, kihelyezett tanszéki csoport formájában. A dékán támogatta a centrumelnök által javasolt megoldást, de a szenátusnak kell a végső döntést meghozni, ha a főiskola is egyetért.

Dr. Róth Erzsébet kérdése: a debreceniek, amit csak lehet, tanszékesítenek, ennek mi az értelme, haszna? *Dr. Sümei Balázs* válasza szerint a szakok akkreditációs szempontjából lényeges a tanszéki csoportok létrehozása.

Dr. Bellyei Árpád szerint alulreprezentált a *preventív medicina* Pécsen, egyetért a fejlesztésekkel. A főiskola képviselője nélkül azonban jelenleg nem szavazhatunk a főiskolát is érintő javaslatról.

Dr. Ember István az intézetén belüli tanszék létrehozásához és a névváltoztatáshoz kérte a testület támogatását és erről a szavazást.

A testület egyhangúlag elfogadta a módosított javaslatot.

Dr. Ertl Tibor professzor ismertette az *intézetvezetői meghosszabbításokkal* kapcsolatos szavazás eredményét: 47 érvényes szavazat érkezett (*igen, nem, tart.*).

Dr. Bellyei Árpád	45	2	0
Dr. Kollár Lajos	45	0	2
Dr. Nagy Lajos	45	1	1
Dr. Nyárády József	45	0	2
Dr. Pytel József	45	0	2
Dr. Seress László	45	0	2
Dr. Sümei Balázs	45	1	1
Dr. Szabó Gyula	40	3	4
Dr. Zámbo Katalin	46	0	1

Az *emeritus professori* cím adományozásával kapcsolatban 46 érvényes szavazat érkezett, a szavazás eredménye:

Dr. Hideg Kálmán	41	4	1
Dr. Karátson András	35	6	5
Dr. Krommer Károly	43	2	1
Dr. Szabó Imre	37	4	5
Dr. Tóth Gyula	44	0	2
Dr. Vereczkei Lajos	39	4	3

ÜLÉSE

A 7. napirendi pontban névváltoztatási kérelmet nyújtott be *dr. Róth Erzsébet*: a Kísérleti Sebészeti Intézet nevét kérte megváltoztatni *Sebészeti Oktató és Kutató Intézetre*. (Ezzel is el kívánják kerülni a félreértéseket, miszerint a laikusok az állatkísérleteket sokszor állatkinzásnak tekintik.)

A testület egyhangúlag elfogadta a javaslatot.

A 8. pontban az egyebek között a dékán bejelentette, hogy a kar tavalyi gazdasági helyzetéről a következő alkalommal tud beszámolni. Egyúttal megköszönte *Szelényi Zoltán* professzor épületigazgatói munkáját és közölte, hogy *dr. Pajor László* professzort bízta meg e feladattal. A Multimédia Stúdió kialakítása folyamatban van, *dr. Kilar Ferenc* professzort illeti köszönet, hogy helyiséget bocsátott a stúdió rendelkezésére.

Szolcsányi János akadémikus: tavaly májusban lehetőség volt arra, hogy az egyetemek ún. Európa Pályázat Előkészítő Alap Infrastrukturális pályázatot nyújtsanak be. Kedvező információ, hogy a gyógyszerész szak graduális és posztgraduális oktatási centrum infrastruktúrájának kialakításához félmilliárd Ft-ot szavaztak meg. Ezt a pályázatot az egyetemnek közösen kell beadni az informatikai és könyvtárpályázattal együtt, a három infrastrukturális pályázatot együtt 1,2 milliárd Ft-tal javasolják támogatni.

Méhes Károly akadémikus bejelentette, hogy *Berde Botond* professzor, egyetemünk díszdoktora az idén is rendelkezésre bocsát 5000 svájci frankot egy fiatal munkatársunk rövid metodikai tanulmányútjának támogatására. Erről az értesítés most érkezett meg, az érdekeltek a részleteket megtalálják az egyetem honlapján.

Dr. Kellermayer Miklós professzor: mivel az ismert okok miatt a tantermek használaton kívül vannak, a szakosztályüléseket az aulában tartják, kéri a látogatás támogatását: „ha hétfő, akkor szakosztály”.

Dr. Nagy Lajos professzor elmondta, hogy az egészségügyi kormányzat az ún. *irányított betegellátási rendszert* további 700 000 lakosra kívánja kiterjeszteni. A pályázat iránt a centrum is érdeklődést tanúsít, és őt kérték meg, hogy tájékozódjon. A maga részéről fontos, előremutató lépésnek tartja, érdemes vele foglalkozni. Folyamatban van az információk összegyűjtése, és e célból néhány napon belül konferenciát terveznek a klinikavezetőkkel és a programban már résztvevőkkel, hogy az eddigi tapasztalatokat megismerhessék.

Dr. Pár Alajos
egyetemi tanár
a Tanári Testület titkára

A kari tanács ülése

2004. február 12.

1. Lejáró szervezeti egységvezetői megbízások meghosszabbítása

Név	Intézet	Tanári Testület	Kari Tanács
Dr. Bellyei Árpád 2/3-os	11 0 0	45 2 0	58 5 1
Dr. Kollár Lajos 2/3-os	17 0 0	45 0 2	62 1 1
Dr. Nagy Lajos	17 0 0	45 1 1	62 1 1
Dr. Nyárády József 2/3-os	21 0 0	45 0 2	61 1 2
Dr. Pytel József 2/3-os	13 0 0	45 0 2	63 0 1
Dr. Seress László 2/3-os	- - -	45 0 2	63 0 1
Dr. Sümegi Balázs 2/3-os	19 0 0	45 1 1	56 4 4
Dr. Szabó Gyula	13 3 6	40 3 4	53 6 5
Dr. Zámbo Katalin 2/3-os	3 0 0	46 0 1	62 1 1

(szavazati sorrend: igen, nem, tartózkodás)

2. Professor emeritus cím adományozása

A szenátus döntése alapján azokat a professzorokat, akik betöltötték 65. életévüket és nem rendelkeznek akadémiai doktori címmel, nyugdíjazni kell. A kar vezetése a rektorral egyetértve úgy döntött, hogy azokat, akikre ez a határozat vonatkozik, felterjeszti professor emeritusnak és megbízási díjjal (kb. 50-60 ezer Ft) együtt biztosítja azt, hogy a nettó jövedelmük a korábbi szintet elérje.

Név	Tanári Testület	Kari Tanács
Dr. Hideg Kálmán egyetemi tanár	41 4 1	54 7 3
Dr. Karátson András egyetemi tanár	35 6 5	50 11 3
Dr. Krommer Károly egyetemi tanár	43 2 1	56 6 2
Dr. Szabó Imre egyetemi tanár	37 4 5	51 9 4
Dr. Tóth Gyula egyetemi tanár	44 0 2	61 1 2
Dr. Vereczkei Lajos egyetemi tanár	39 4 3	53 7 4

3. A Doktori Szabályzat módosítása (előterjesztő *dr. Fischer Emil* professzor)

A módosítás a 7. paragrafus 4-es pontjaként kerül beiktatásra:

„Egy doktorandusz csak egy doktori iskola egy doktori programjában kerülhet regisztrálásra. Amennyiben kutatási témájának eredményes műveléséhez azonos, vagy más doktori iskolához tartozó doktori programok több témavezetőjének együttes részvétele szükséges, az együttműködés feltételeiről az érdekelt témavezetők az érdemi munka megkezdése előtt írásban rögzített szerződésben állapotnak meg. A szerződésben ki kell térni arra, hogy

- a) a doktorandusz munkaidejét milyen arányban tölti el az egyes témavezetők irányítása alatt,
- b) a doktorandusz kutatómunkájának végzését biztosító központi pénzkeretet az érintett témavezetők milyen arányban vehetik igénybe,
- c) a PhD-tézisek benyújtásakor az elsődleges témavezető neve mellett a segítő témavezető neve is feltüntetésre kerül-e?

A szerződés csak az érintett doktori iskola, vagy a Doktori Iskolák Tanácsának együttes jóváhagyásával lép életbe. Az aláírásokkal érvényesített szerződés egy példányát az ÁOK Doktori Tanácsa Titkárságához be kell nyújtani.”

A fenti paragrafus tehát azt jelenti, hogy mivel jelentkezni is csak egy helyre lehet, ennek megfelelően regisztrálásra is csak egy helyen kerülhet a doktorandusz hallgató.

A Kari Tanács egyhangúlag elfogadta a Doktori Szabályzat módosítását.

4. A Videostúdió önálló szervezeti egységként történő megszüntetése

A tantermeket, vetítések felügyelő egységhez kerülnek az eszközök és egy szakember, aki a sebészeti műtéteket megörökíti, filmre veszi.

A Kari Tanács egy tartózkodással megszavazta a Vidostúdió önálló szervezeti egységként való megszüntetését.

5. Klinikai Infektológia és Migráció-egészségügyi Tanszéki Csoport létesítése

A csoport a Honvéd-, Katasztrófaorvostani és Oxyológiai Intézetben belül jön létre dr. Ternák Gábor főorvos vezetésével. Létrejöttének anyagi vonzata nincs, az oktatás szempontjából pedig hiánypótló, mivel a Centrum a Megyei Kórház Fertőző Osztályát nem veszi át.

A Klinikai Infektológia és Migráció-egészségügyi Tanszéki Csoport létrehozását a Kari Tanács egyhangúlag megszavazta.

6. Intézeti tanszéki csoportok létesítése a Közegészségtani Intézetben és a Közegészségtani Intézet névváltoztatási kérelme (előterjesztő dr. Ember István)

Az európai uniós csatlakozással a közegészségügy, népegészségügy és bizonyos területei még nagyobb hangsúlyt kapnak, mint eddig. Ehhez szakképzésünknek is igazodnia kell, ez viszont infrastrukturális átalakításokat igényel, a következő tanszékek létrehozásával:

FOGLALKOZÁS- ÉS MUNKAEGÉSZSÉGTANI TANSZÉK (dr. Horváth J. Attila). Indok: a foglalkozás- és munkaegészségügy alapszakvizsga, a tanszék létrehozása akkreditációs követelmény.

KÖRNYEZETEGÉSZSÉGTANI TANSZÉK (dr. Varga Csaba). Akkreditáció alatt áll az egyetemi szintű, graduális környezetegészségügyi képzés, valamint a posztgraduális képzés is indokolja a létrehozását.

NÉPEGÉSZSÉGTANI, EPIDEMIOLOGIAI TANSZÉK (dr. Kiss István). Az egyetemi szintű népegészségügyi felügyelő szak bevezetése és posztgraduális képzés indokolja.

Szociális medicina, menedzsment és egészségfejlesztési tanszék – posztgraduális oktatási feladattal.

Az előterjesztésben szerepelt még az a kérelem is, hogy az intézet neve a jövőben Orvosi Népegészségtani Intézet legyen.

Az Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag megszavazta a fenti tanszéki csoportok megalakulását és az intézet névváltoztatását.

7. A Kísérletes Sebészeti Intézet névváltoztatási kérelme (előterjesztő dr. Lantos János)

A névváltoztatási kérelmet félreértelmezési problémák indokolják. A társintézetek visszavették a régen használt Sebészeti Műtéttani Intézet nevet. A nemzetközi gyakorlatnak jobban megfelel, a tevékenységet jobban tükrözi a Sebészeti Oktató és Kutató Intézet elnevezés.

Az Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta, hogy a Kísérletes Sebészeti Intézet neve a jövőben Sebészeti Oktató és Kutató Intézet legyen.

*

A tanácsülés végén dr. Lénárd László rektor tájékoztatta a tanácsot az utóbbi időszak történéseiről és a jelenlegi helyzetről.

A gazdaságról szólva elmondta, 6 hónapos rektorsága alatt eddig 400 millió forintot vontak el az egyetem költségvetéséből. Ez az összeg nagyobb, mint az Illyés Gyula Pedagógiai Kar éves költségvetése. Megszorító intézkedéseket nem csak a karok, hanem az egyetem központi apparátusa is hajt végre. Változott a Rektori Hivatal működése, a Külügyi Igazgatóság és az Oktatási Igazgatóság átszervezéssel, jelentős leépítésekkel a Rektori Hivatal fenntartása alá került. Folyamatban van egy új, decentralizált gazdálkodási rendszer bevezetése Ferenci József főigazgató irányításával. A megszorító intézkedéseknek vannak pozitív hatásai, ezt mutatják a 2003. december 31-i gazdasági állapotot felmérő adatok is.

A továbbiakban dr. Lénárd László rektor a tanteremben történt balesetről elmondta, szerencsénk volt, hogy nagyobb baj nem történt. Köszönetet mondott dr. Csernus Valér professzornak (aki éppen előadást tartott a kérdéses helyiségben) és dr. Pintér Évának, a dékáni hivatal vezetőjének a gyors intézkedésért, a Sebészeti Klinika orvosának a gyors és szakszerű ellátásért, dr. Nyárády József professzornak és munkatársainak a kivizsgálások azonnali elvégzéséért. Elmondta: a 4 tanterem helyreállítási költsége kb. 100 millió forint (lásd még Sajtószemle, 38. oldal). A rekonstrukciót haladéktalanul el kell kezdeni. Az oktatás jelenleg az aulában, a tanácstermekben, különböző klinikai helyiségekben folyik, arra kell törekedni, hogy az oktatás a rossz körülmények ellenére is fegyelmetten történjen. Az egyetem történetében sajnos nem ez az első ilyen jellegű baleset, úgy tűnik, ezek fogják kikényszeríteni a rossz állagú épületek rekonstrukcióját.

A Doktori

2004. február 16.

Dr. Szolcsányi János akadémikus, az EDHB elnökének rövid beszámolója az Országos Doktori és Habilitációs Bizottság üléséről: a Pécsi Tudományegyetem 2004. évi állami ösztöndíjas PhD-kerete 73 hely. A Felsőoktatási Törvény módosítására vonatkozó minisztériumi elképzelések ismertetése.

1/ Aktuális ügyek

1/a. PhD-hallgatók ügyei

Dr. Bölcskei Kata II. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) 2004. január 1-jétől 1 évre felfüggesztette állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát, tekintettel arra, hogy egy projekt munkájában vesz részt. A projekt elindulásának dátuma megváltozott, ezért az egy éves tanulói jogviszony felfüggesztését 2004. március 1-jétől kéri. Kérését a DT támogatja.

TEVA-Biogal Pályázat díja

A TEVA-Biogal Természetudományos Kutatási Pályázat 2003. évi I. díját

DR. RÓTH ERZSÉBET

(PTE ÁOK Sebészeti Oktató és Kutató Intézet)

„Janus-face of free radical:

Shift in therapeutic paradigm” című pályázata nyerte el. Az országosan meghirdetett tudományos pályázat értékelésénél 2003-ban egy első és egy megosztott második díjat adtak ki.

GRATULÁLUNK!

Dr. Sümegei Balázs dékán csatlakozva dr. Lénárd László szavaihoz elmondta, valóban nagy szerencse, hogy nem történt nagyobb baj, és a tantermek tetőszerkezetéről megálapította, hogy ilyen munkát a világ egyetlen kultúrországaiban sem engednék átvenni. Felhívta a figyelmet arra, hogy ahol az egyetem bajban van, ott rektornak, dékánnak, mindenkinek spórolnia kell. Úgy látja a kimutatások ismeretében, hogy a kar gazdasági helyzete eddig is javult és jelentősen javulni fog. Ha minden adat rendelkezésre áll, a Kari Tanács részletes beszámolót kap a gazdasági helyzetről. (Buzogány)

Tanács ülése

Dr. Deres Péter III. éves PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2004. február 1-jétől november 30-ig szeretné felfüggeszteni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát, tekintettel arra, hogy az I. sz. Belgyógyászati Klinikán állást kapott. Kérését a DT támogatja.

Varga Angelika III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) 2004. február 1-jétől 2004. december 31-ig szeretné felfüggeszteni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát, tekintettel arra, hogy egy projektbe kapcsolódik be. Kérését programvezetője támogatja.

Dr. Nagy Tamás II. éves PhD-hallgató (Klinikai Kémiai Intézet) 2004. március 1-jétől 2004. szeptember 30-ig szeretné felfüggeszteni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát, tekintettel arra, hogy tanulmányúton tartózkodik külföldön. Kérését a DT támogatja.

Dr. Karsai Árpád II. éves PhD-hallgató (Klinikai Kémiai Intézet) 2004. január 1-jétől dr. Kellermayer Miklós egyetemi tanár doktori programjából dr. Somogyi Béla egyetemi tanár doktori programjába szeretne átjelentkezni. Kérését a DT támogatja.

Konecsni Tünde III. éves PhD-hallgató (Bioanalitikai Intézet) 2004. március 1-jétől 7 hónapra szeretné felfüggeszteni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát, tekintettel arra, hogy tanulmányúton tartózkodik külföldön. Kérését a DT támogatja.

Dr. Kovács Krisztina III. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Takátsy Anikó III. éves PhD-hallgató (Bioanalitikai Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

1/b. Egyéni felkészülők ügyei

Bányai Krisztián egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet – Baranya m. ÁNTS) benyújtja értekezéstervezetét. Az előbírálók kijelölése megtörtént.

Dr. Nagy Zoltán egyéni felkészülő (Immunológiai és Reumatológiai Klinika) benyújtja értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Bódis Emőke egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) elkészítette előbírálói tervét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorla-

ti bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Várhidy László egyéni felkészülő (Baleset- és Kézsebészeti Klinika) dr. Bellyei Árpád egyetemi tanár doktori programjából dr. Róth Erzsébet egyetemi tanár doktori programjába szeretne átjelentkezni. Kérését a DT támogatja. Nevezett elkészítette előbírálói tervét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Jancsó Gábor egyéni felkészülő (Kísérletes Sebészeti Intézet) PhD-szigorlata 2004. február 20-án lesz. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Farkas Nelli egyéni felkészülő (Bioanalitikai Intézet) PhD-szigorlata szervezés alatt áll. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Veres Balázs egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) elkészítette értekezését. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Debreceni Balázs egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lukáts Balázs egyéni felkészülő (Élettani Intézet) PhD-szigorlata 2004. január 12-én summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Boldizsár Ferenc egyéni felkészülő (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) PhD-szigorlata 2004. január 13-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

Dr. Szapáry László egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika – I. sz. Belgyógyászati Klinika) PhD-szigorlata 2004. január 14-én summa cum laude eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Benedek Orsolya egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) PhD-szigorlata 2004. január 15-én summa cum laude eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Matus Zoltán egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) PhD-szigorlata 2004. január 22-én summa cum laude eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Schwarcz Attila egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) PhD-szigorlata 2004. február 16-án summa cum laude eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Wagner Zoltán egyéni felkészülő (II. sz. Belgyógyászati Klinika – Nephrológiai Centrum) értekezésének védeése 2003. december 18-án 100 %-os eredménnyel meg-

történt. ADT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD-cím odaítélését.

Kanyó Katalin egyéni felkészülő (Meddőségi Centrum Budapest) értekezésének védeése 2003. december 19-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD-cím odaítélését.

Dr. Polgár Beáta egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) értekezésének védeése 2004. január 5-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD-cím odaítélését.

Dr. Horváth Beáta egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2004. január 6-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD-cím odaítélését.

Dr. Tóth Ambrus egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2004. január 6-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD-cím odaítélését.

1/c. Új egyéni felkészülők ügyei

Halasi Szulamit (Biofizikai Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Somogyi Béla egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Varjas Tímea (Közegészségtani Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Oláh András tanársegéd (Egészségügyi Főiskolai Kar) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Sétáló György egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

2. Egyebek

■ A Doktori Tanács előző ülésén a PhD-hallgatók további szakon folytatott tanulmányainak költségtérítés-csökkentését kérték. A kérést illetékeségből megküldtük a rektornak, melyre a következő írásbeli választ kaptuk: a jelenlegi szabályozás alapján csupán az érintett posztgraduális képzést indító kar vezetőjének méltányos döntésén alapulhat a doktori képzésben résztvevő hallgatók költségtérítéskedvezménye.

■ A PhD-képzésben a kormányrendelet (2004. szeptember 1-jétől) szemeszterenként 30 kredit teljesítését írja elő (6 szemeszter alatt 180 kreditet kell teljesíteni). A mi szabályzatunk jelenleg 16 kredit teljesítést (csak kurzus) ír elő 4 szemeszter alatt (nincs meghatározva, hogy az egyéb tevékenységekért, pl. kutatás, hány

kredit adható szemeszterenként). A Doktori Tanács elnökének és alelnökének a kérdésre vonatkozó konkrét javaslatát a következő ülésen tárgyalja a Doktori Tanács.

- *Dr. Hideg Kálmán* egyetemi tanár doktori programjába új PhD-hallgató (*Kulcsár Győző*) felvétele. A DT a felvételhez hozzájárul.
- *Dr. Lőrinczy Dénes* egyetemi docens a Kémiai Doktori Iskola helyett a Multidiszciplináris Orvostudomány Doktori Iskola keretei között szeretne témave-

zetőként tevékenykedni. A DT a bejelentést tudomásul vette.

- *Dr. Barthó Loránd* egyetemi tanár (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet), *dr. Papp Lajos* egyetemi tanár (Szívgyógyászati Klinika) és *dr. Pintér András* egyetemi tanár (Gyermekklinika) doktori program akkreditációs pályázata. A Doktori Tanács felkérésére 2-2 külső bíráló véleménye az anyagokról megérkezett. A Doktori Iskolák javaslatának, állásfoglalásának beérkezése után dönt a kérdésben a DT.

■ Elkészült az új Intranetes honlap. A rendszer feltöltése folyamatban van. A PhD-képzéssel és habilitációval kapcsolatos információk, események is hozzáférhetőek lesznek.

- Az állami ösztöndíjas PhD felvételi eljárás során alkalmazott pontrendszer megváltoztatására vonatkozó javaslatot a DT a következő ülésén tűzi napirendre.

Dr. Fischer Emil
egyetemi tanár
a Doktori Tanács elnöke

Univ Pécs, 2004. február 24.

Új összetételben a Szenátus

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa ebben az évben először 2004. március 4-én, csütörtökön 14 órakor ül össze. Ez lesz az új összetételű Szenátus első ülése.

Egyetemünk legfelső döntéshozó testülete megújult formában vág neki a 2004-es esztendőnek, hiszen módosult a személyi összetétele. A Szenátus tagjainak listáját az alábbiakban közöljük.

Az első ülés napirendjének első helyén a hagyomány szerint személyi ügyek szerepelnek. Ezt követően tárgyalja meg a testület a PTE 2003. évi költségvetésének teljesítéséről készített beszámolót, a PTE 2004. évi költségvetését, illetve a Pécsi Tudományegyetem Üzleti Tervét. Javaslat született a Pécsi Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának, Doktori szabályzatának, valamint Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának módosítására, valamint a Szenátus mellett működő állandó bizottságok átalakítására. Napirendre kerül az átökötetés finanszírozásának kérdése, valamint megtárgyalja a Szenátus a tervezett új szakindítási kérelmeket, ugyanakkor várhatólag módosul több szervezeti egység alapító okirata is.

A Szenátus teljes napirendje a www.pte.hu/adminisztracio weboldalon található meg.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa

Szavazati jogú tagok (funkcióból eredően)

1. Dr. Lénárd László rektor (PTE)
2. Dr. Kosztolányi György elnök (OEC)
3. Dr. Horváth Béla főigazgató (IGYFK)
4. Dr. Petrétei József dékán (ÁJK)
5. Dr. Font Márta dékán (BTK)
6. Dr. Dobay Péter dékán (KTK)
7. Dr. Gábrriel Róbert dékán (TTK)
8. Dr. Aknai Tamás dékán (MK)
9. Dr. Bársony János főigazgató (PMMFK)
10. Dr. Sulyok Endre főigazgató (EFK)
11. Dr. Sümegi Balázs dékán (ÁOK)
12. Kresák Gergely EHÖK elnök

Szavazati jogú tagok (választás útján)

Állam- és Jogtudományi Kar

13. Dr. Berke Gyula egyetemi adjunktus
14. Dr. Szilovics Csaba egyetemi docens

Általános Orvostudományi Kar

15. Dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár
16. Dr. Barthóné dr. Szekeres Júlia egyetemi tanár
17. Dr. Wittmann István egyetemi docens

Bölcsészettudományi Kar

18. Dr. Somos Róbert egyetemi tanár
19. Dr. Máté Györgyi egyetemi docens
20. Dr. Fischer Ferenc egyetemi tanár

Egészségügyi Főiskolai Kar

21. Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár
22. Dr. Takács Magdolna főiskolai docens

Illyés Gyula Főiskolai Kar

23. Dr. Nagy Janka Teodóra főiskolai tanár
24. Dr. Várady Zoltán főiskolai tanár

Közgazdaság-tudományi Kar

25. Dr. Rappai Gábor egyetemi docens
26. Dr. Farkas Ferenc egyetemi tanár

Művészeti Kar

27. Pincehelyi Sándor egyetemi docens
28. Neumayer Károly főiskolai docens

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

29. Dr. Orbán Ferenc főiskolai tanár
30. Dr. Kukai Tibor főiskolai docens

Természettudományi Kar

31. Dr. Koltai Dénes egyetemi docens

Közeledik a működési nyilvántartás megújításának dátuma: 2005. január 1.

Mint ismeretes – az 52/2003. (VIII. 22.) ESzCsM rendelet szerint –, az egészségügyi tevékenységet végző orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek és klinikai szakpszichológusok folyamatos szakmai továbbképzésben kötelesek részt venni. A továbbképzésre kötelezettek az általa választott hazai egyetem Szakképző és Továbbképző Központjához – nyilvántartólap, valamint lecke könyv kiállítása céljából –

be kell jelentkezni, és az ötéves továbbképzési időszakok alatt 250 továbbképzési pontot kell igazoltan összegyűjteni. (Aki szakorvosképzésben vesz részt, évenként 50 pont, aki pedig tudományos fokozatot szerzett a továbbképzési időszakban, 250 pont elismerésére jogosult.)

A PTE OEC Szakképző és Továbbképző Központjában nyilvántartottak számát a következő táblázat mutatja:

Orvos	2527
Fogorvos	76
Pszichológus	6
Háziorvos*	1180

*A Családorvostani Intézetben külön vezetik a nyilvántartást.

32. Dr. Aubert Antal egyetemi docens

Közalkalmazotti képviselő

33. Krisztics Istvánné (ÁOK)

Hallgatók

34. Köves Béla (ÁOK)
35. Vas Bálint (ÁOK-EHÖK)
36. Gál Nikolett (EFK)
37. László Bernadett (EFK)
38. Kátai Hajnalka (IGYFK-EHÖK)
39. Lezsák Klára (IGYFK)
40. Tihanyi Tamás (ÁJK)
41. Szabó Gábor (BTK)
42. Nagy Attila (KTK)
43. Kocsis József (MK)
44. Baráth Kornél (TTK-FEEFI)
45. Fehér Gergely (PMMFK)
46. Horváth András (TTK-FEEFI)
47. Gerendás Róbert PhD-hallgató
48. Kalapos Judit (EHÖK)

Meghívottak

1. Dr. Vörös József rektorhelyettes
2. Dr. Sipos Béla rektorhelyettes
3. Dr. Bókay Antal rektorhelyettes
4. Dr. Komlósi László rektorhelyettes
5. Dr. Hübner Mátyás rektorhelyettes
6. Dr. Kóbor Gyula főtitkár
7. Dr. Kisbánné Karis Ilona gazdasági főigazgató
8. Ferenci József gazdasági főigazgató-helyettes
9. Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes főig. (Egyetemi Könyvtár)
10. Nagy Ferencné dr. rektori hivatalvezető (RH)
11. Szabó Ernő János hivatalvezető (IGYFK)
12. Muráth Ferenc igazgató (Babits M. Gimn.)
13. Kovács Istvánné igazgató (1. Gyak. Isk.)
14. Haramach Gusztávné igazgató Deák F. Gimn.
15. Dr. Kiss György FDSZ titkár (Jogelőd JPTE)
16. Illés József OSZSZ titkár (ÁOK)
17. Nagy Árpádné FDSZ titkár h. (IGYFK)
18. Dr. Csere Tibor KT elnök (ÁOK)
19. Dr. Szolcsányi János DHB elnök (ÁOK)

A táblázatból kitűnik, hogy a bejelentkezettek száma – a házi orvosokat kivéve – messze elmarad azokétól, akik továbbképzésre kötelezettek a régióknak területén. A kigyűjtött adatok alapján jelentős elmaradás mutatkozik az egyetemünkön dolgozó orvosok tekintetében is, mert kb. kétharmaduk még nem regisztráltatta magát. (A Gyógyszerésztudományi Szak a gyógyszerészek folyamatos továbbképzésébe csak a szak végleges akkreditációja után fog bekapcsolódni.)

A közelmúltban, a Továbbképző Központban hivatalos látogatást tett *dr. Fock Erzsébet*, az ESzCsM főosztályvezető-helyettese. A főosztályvezető-helyettes asszony a továbbképzésre kötelezettekkel vonatkozólag nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy határidőre és maradéktalanul eleget kell tenniük a rendeletben meghatározott követelményeknek, mert aki kikerül a működési nyilvántartásból, önálló orvosi tevékenységet nem folytathat, és magánrendelőt nem működtethet. Különös hangsúlyt kap ez a figyelemfelhívás azért, mert a folyamatos továbbképzésre vonatkozó előző rendelet hatályba lépése óta, vagyis 2000. január 1-jét követő időszakban többször felröppent az a hivatalosan soha meg nem erősített hír, hogy a rendelet végrehajtását fel fogják függeszteni. Hangsúlyozni kell tehát azt a tényt, hogy érvényes rendelet írja elő a folyamatos továbbképzést.

A fentiekre hivatkozva, tisztelettel kérünk minden érintettet, hogy – megelőzendő az év végi torlódást – minél előbb tegyen eleget a regisztrációba vétel kötelezettségének. A regisztráció érdekében – telefonon vagy levélben – jelentkezési lapot kell kérni s azt kitöltve visszajuttatni. Ezt követően kapják meg lecke könyvüket az érintettek.

A folyamatos továbbképzésre vonatkozó hatályos rendelet részletei megtalálhatók a Magyar Közlönyben (2003/99. szám, 7773. oldal), de a PTE OEC Szakképző és Továbbképző Központ munkatársai (7624 Pécs, Szigeti út 12., tel.: (72)-512-681) is készséggel állnak az érdeklődő kollégák rendelkezésére.

Biró Gábor

Szakképző és Továbbképző Központ

TDK Házi Konferencia – 2004

Kérés az orvoskar oktatóihoz

A PTE ÁOK Tudományos Diákköre ebben az évben március 25-27-ig rendezi Házi Konferenciáját. 2004-ben nem lesz országos TDK Konferencia, tehát az eredményeiket bemutató hallgatóknak teljes egészében itthon, egymástól és karunk oktatóitól kell megkapniuk az elismerő vagy bíráló, de mindenképpen megerősítő, további tudományos kutatómunkára sarkalló visszajelzéseket. Egy TDK-konferencia megszervezésének legfontosabb célja ugyanis nem a tudományos ismeretek átadása a konferencia hallgatóinak, hanem az előadók általában legalább 1-2 éves munkájának értékelése és elismerése. Bár a formális bírálat mindig a felkért zsűri feladata, azonban a jelenlévő „független”, azaz sem az előadóhoz nem kötődő, sem a konferencia rendezői stábjához nem tartozó oktatók kérdései, észrevételei, értékelő megjegyzései nélkülözhetetlenek egy TDK-konferencia igazi hangulatának megteremtéséhez.

Bár az elmúlt években az érdeklődő oktatók változó számban vettek részt a TDK házi konferenciáin, a konferenciának hagyományosan helyet adó, a főépület galériájáról nyíló két, egymás melletti előadóteremben mégis mindig akadnak nem hivatalos minőségükben megjelent oktató kollégák is. Lehet, hogy az érdeklődőknek esetleg csak néhány előadás meghallgatására futotta az idejéből, de mégiscsak sokan „benéztek” a konferenciára és megtisztelték figyelmükkel az előadókat.

2004-ben a házi TDK Konferencia rendezőinek szembe kell nézniük azzal a kellemetlen változással, hogy a konferencia szokásos helyszíne március végéig sajnos valószínűleg nem válik ismét használhatóvá. A jelen pillanatban kínáló, talán legkézenfekvőbb másodlagos helyszín, a földszinti szemináriumi terem többé-kevésbé alkalmasak ugyan az előadások megtartására, de elhelyezkedésük miatt sajnos minimálisra csökkentik annak az esélyét, hogy valaki csak úgy betévedjen a konferenciára.

Már csak ennek, a helyszínből fakadó hátránynak a kiegyenlítésére is fontos lenne, hogy minél több oktató kollégánk keresse fel tudatosan a TDK-konferenciát, és rászánjon legalább néhányszor 15 percet az idejéből egy-egy szekció előadásainak a meghallgatására. Ezért a TDK Konferencia minden előadója nevében is tisztelettel kérem oktatóinkat, hogy vegyék elő az előjegyzési naptárukat, és próbálják meg a március 25-én és 26-án délután 3 órát követő, valamint a március 27-i délelőtti rovatokba valahová beszorítani: „TDK Konf.” Annyi hely még talán lehet is ott...

Dr. Decsi Tamás

a TDK Tanács oktatói elnöke

A konferencia 3 párhuzamos szekcióban, a Tanácsteremben, a III. és az V. szemináriumi termekben kerül megrendezésre.

NANOBIOTECHNOLÓGIA MINI-SZIMPÓZIUM

Hely: Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Biofizikai Intézet, Pécs, Szigeti út 12. Tel: (72) 536-260

Időpont: 2004. március 17.

A mini-szimpóziium célja: bemutatni a nanobiotechnológiát, az intézetben kialakított speciális műszerparkot és a folyó kutatásokat. Lehetőség nyílik a műszerpark megtekintésére működés közben, akár hozott mintán is.

PROGRAM

- 10:00 *Sánta Imre* igazgató, Dél-dunántúli Kooperációs Kutatási Központ: Nanobiotechnológiai kutatások a Dél-dunántúli Kooperációs Kutatási Központban;
- 10:20 *Ormos Pál*, MTA Szegedi Biológiai Központ, Biofizikai Intézet: Fény-nyel hajtott nanomotorok;
- 10:40 *Hitoshi Hatano*, Olympus Europa GmbH: Olympus TIRF solutions;
- 11:00 *Vonderviszt Ferenc*, Veszprémi Egyetem, MIK Nanotechnológia Tanszék: Mechanikailag vezérelt szerkezeti átmenetek a bakteriális flagellumban;
- 11:20 *Málnási-Csizmadia András*, ELTE TTK Biokémiai tanszék: Nanocsipeszek és mechanoszenzitív fluorofórok fejlesztése;
- 11:40 *Kellermayer Miklós*, PTE ÁOK Biofizikai Intézet: Citoszkeletális fehérjék vizsgálata nanobiotechnológiai eszközökkel.

A szimpóziium moderátora: *Somogyi Béla*, PTE ÁOK Biofizikai Intézet

12:00-13:00 *Ebédszünet*, ingyenes büfé.

13:00-16:00 *Műszer- és módszerbemutató*

- Erőmérő lézercsipesz: kettősszálú DNS molekula mechanikai manipulálása
- Molekuláris erőmérő atomerőmikroszkóp: egyedi titinmolekula meghúzása
- Pásztázó atomerőmikroszkóp: amiloid fibrillumok vizsgálata
- Evaneszcens mező mikroszkópia: bakteriális flagellum vizualizálása
- *In vitro* motilitási próba: aktin filamentumok aktív mozgása

Az érdeklődő munkatársak elhozhatják mintáikat vizsgálat céljából.

A szimpóziiumot szponzorálta: Olympus Hungary

A részvétel ingyenes. Szeretettel várjuk!

ifj. Kellermayer Miklós

Tel: (72) 536-271

Fax: (72) 536-261, **Mobil:** (30) 500-5041

XII. Sejt- és Fejlődésbiológiai Napok,

A Magyar Biológiai Társaság Sejt- és Fejlődésbiológiai Szakosztálya (az MTA Pécsi Akadémiai Bizottságával közösen) 2004. április 16. és 18. között rendezi meg a XII. Sejt- és Fejlődésbiológiai Napokat. A konferencia színhelye a PAB Székháza lesz (Pécs, Jurisics u. 44.), a hétvégi rendezéssel az oktatásban elfoglalt kollégák részvételét szeretnénk megkönnyíteni. A meghívót a levelezési listákon szereplő vezető kutatóknak küldjük ki, kérjük segítségüket, hogy a rendezvényről minél több fiatal kolléga is tudomást szerezhessen. A jelentkezőkkel a továbbiakban elektronikus úton tartjuk a kapcsolatot.

A konferencia tervezett fő témái

1. Fejlődésbiológia	4. Jelátvitel
2. Sejtbiológia	5. Apoptózis
3. A sejtműködés szabályozása	6. Egyéb

Beszámoló az

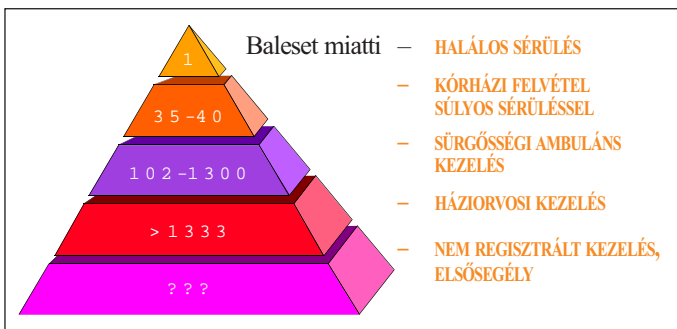
„EGY FEL NEM ISMERT JÁRVÁNY: SÉRÜLÉSEK ÉS BALESETEK”

című, a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok 2002. évi keretében támogatást nyert multidiszciplináris kutatási programról

Az „EGY FEL NEM ISMERT JÁRVÁNY: SÉRÜLÉSEK ÉS BALESETEK” című kutatási programról a program vezetője, **Dóczy Tamás** professor, a PTE ÁOK/OEC Idegsebészeti Klinika igazgatója február 19-én tartotta meg sarokponti beszámolóját az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság **Szolcsányi János** professor, az MTA tagja vezette Programbizottsága előtt.

A hároméves kutatási program félidős beszámolóján a konzorciumi partnerek (Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar, Sanatmetal Ortopédiai és Traumatológiai Eszközök Gyártó Kft., Medimetál Gyógyászati Termékek Gyártó Kft., NeuroCT Kft. Pécsi Diagnosztikus Központ) által elért legfontosabb eredmények kerültek ismertetésre. Az előadás néhány gondolatát az alábbiakban tesszük közzé.

Mint a *kutatási program címe* is mutatja, a sérülések, balesetek összességében egy fel nem ismert jelentőségű járványszerű foghatók fel; a „sérülési piramis” csúcsán (1. ábra) szereplő, a statisztikákban „tudatosuló” 1 halálesetre, illetve 35 kórházi felvételre ugyanis több mint 1300 orvos-beteg találkozás jut az alapellátás szintjén. Mindemellett azt is tudjuk, hogy a traumatológiai ellátás minden vonatkozása rendkívül költséghatékony, s amennyiben az elvesztett életévek számát vizsgáljuk, a baleseti betegcsoportban találjuk a legmagasabb értéket.

1. ábra A „sérülés-piramis” jól illusztrálja, hogy egyetlen kórházi kezelésre legalább negyven orvos-beteg találkozás jut az alapellátásban.

Pécs, 2004. április 16-18.

A Sejtbiológiai Napok pécsi hagyományainak megfelelően ezúttal is szervezünk közös színházlátogatást.

Az absztraktbeküldés határideje: **2004. március 20.**

A konferencia programját ezt követően, néhány nappal a Sejtbiológiai Napok kezdete előtt küldjük el a résztvevőknek.

L. Kiss Anna titkár
Sass Miklós elnök
Szeberényi József,
 a szervezőbizottság elnöke

A *kutatási program* a politraumatizáció, koponya/agysérülések, gerincsérülések, végtagsérülések, poszttraumás állapotok témakörében az alapkutatás, kutatás + fejlesztés, kísérleti fejlesztés *módszertanát* alkalmazta.

A komplex vizsgálatok előfeltétele volt a tárgykör *epidemiológiai feltérképezése*, melynek modellterületül a koponyasérülések vizsgálatát választottuk.

Retrospektív elemzésnek vetve alá az 1997 és 1999 között szubdurális vérzés diagnózissal az országban ellátott betegeket, arra a következtetésre jutottunk, hogy a GYOGYINFOK adatbázis gyakorlatilag alkalmatlan az egészségpolitikai tervezéshez megfelelő minőségű adatok biztosítására.

A vizsgálatok azt is igazolták, hogy az országban a súlyos koponyasérültek ellátása elfogadhatatlan heterogenitást mutat, illetve, hogy a korszerű, nemzetközi kezelési irányelveket nem, vagy nem megfelelően alkalmazzák. Egyértelműen megfogalmazódott egy országos koponyasérült-monitor rendszer kidolgozásának igénye.

E tapasztalatok alapján 2002 utolsó három hónapjában az *egész országra kiterjedő prospektív vizsgálatokat* folytattunk, felmérve a koponyasérültek ellátásának intézményi hátterét és gyakorlatát.

A vizsgálatok megdöbbentő adatokkal szolgáltak: míg a nemzetközi irányelveket alkalmazó országokban a súlyos koponya/agysérülések halálozása 15-30 %, addig Magyarországon a mortalitás 45 %, ráadásul az éber állapotban felvett és rosszabbodást mutató betegek közül is minden harmadik meghal.

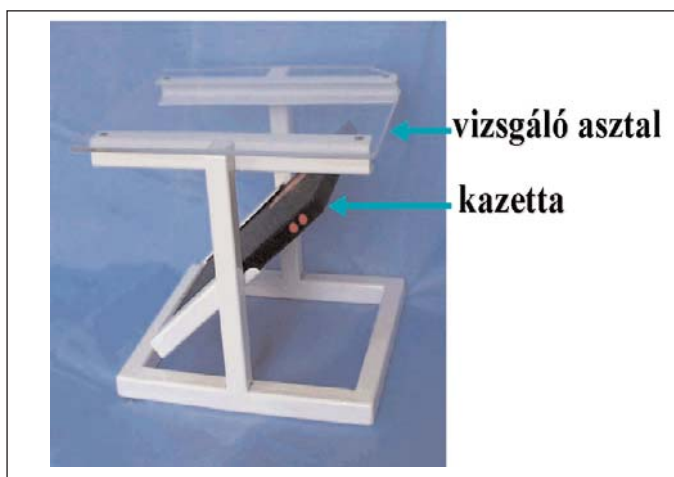
Kezelési protokollok hiánya, nem megfelelő ellátási feltételek, szervezetlen betegutak jellemzik a rendszert s tehető felelőssé a súlyos helyzetért.

A felmérés eredményeit többek között a 2nd Pannonian Symposium (130 fő részvételével szervezett nemzetközi kongresszus), illetve az ESzCsM-ben rendezett vitafórum keretében ismertettük, a traumellátásban érintett szakmai kollégiumok elé terjesztendő prehospitalis és hospitalis ellátási irányelveket dolgoztunk ki és megteremtettük egy on-line, az egész országot lefedő koponyasérült-monitor rendszer infrastrukturális feltételeit.

A kutatási program első 18 hónapjában az *alapkutatási vizsgálatok* gyakorlatilag lezárultak, eredményeik összességében 22 számú, 26,154 impakt faktorú közleményhez vezettek.

A *kutatás-fejlesztés* területén a baleset-sebészeti diagnosztikában jelentős újításnak számító *Carpal Box* (2. ábra) gyártása és bevezetése alapvető fontosságú eredmény. A készülék a sajkacsont-törés korai felismerését teszi lehetővé, jelentősen lerövidítve a kezelési-gyógyulási időt. A készülék figyelemre méltó gazdasági jelentősége továbbá, hogy kiváltja a költséges és a kis kórházak számára el nem érhető CT-vizsgálatot.

Szintén K+F tevékenység részeként készült el egy *telemetriás startle berendezés*, mely a poszttraumás distressz szindróma állapotkísérletes modellezésére alkalmazható, illetve összeállításra került egy olyan, *kognitív/személyiségteszt protokoll*, mely a súlyos, illetve közepes súlyos koponyasérültek mellett az eddig – világszerte – elhanyagolt jelentőségűnek gondolt enyhe koponyasérülésekhez társul

2. ábra A sajkacsont-törés pontos, egyszerű, költségghatékony diagnosztizálására szolgáló „Carpal Box” (Tóth Ferenc dr. anyagából).

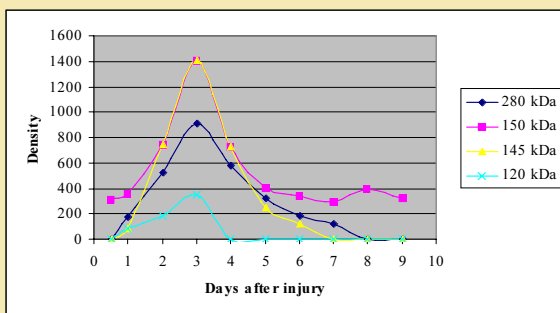
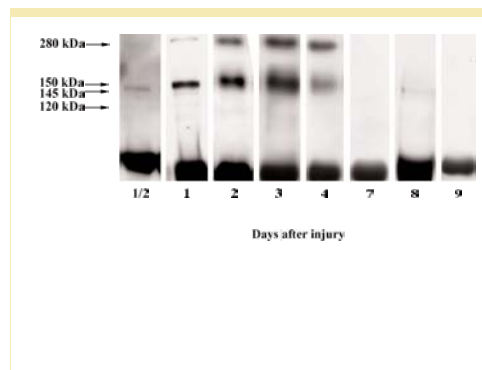
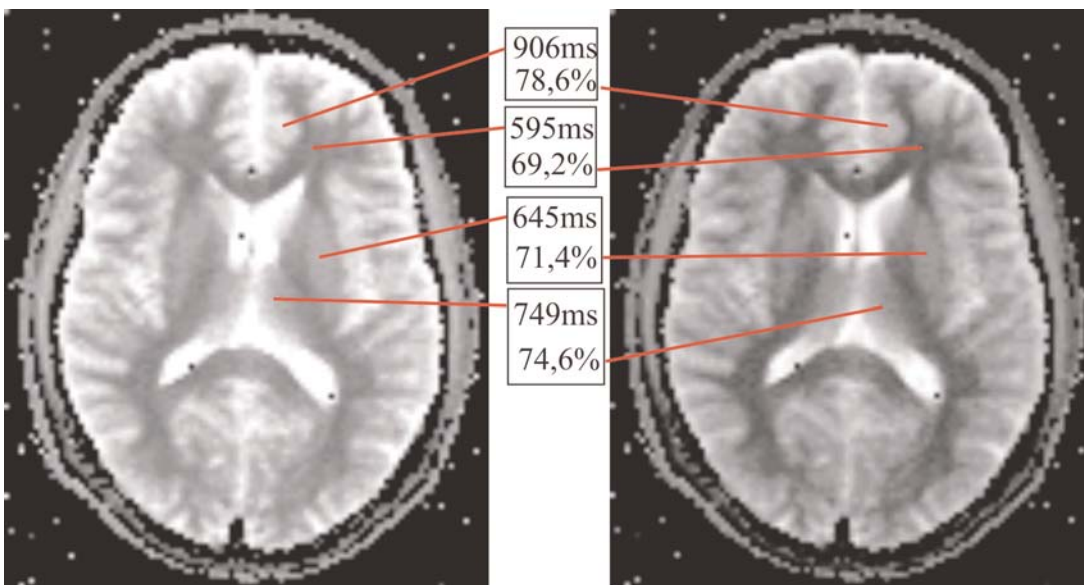
kognitív károsodás megállapítására, követésére alkalmas. Igen sajnálatos tény, hogy dr. Szabó Imre professzor, a *telemetriás startle berendezés* fejlesztője, nyugdíjazása miatt, menet közben kiszállt a projektből, s azt már nem a PTE-en, hanem külföldön kívánja befejezni, megvalósítani!

A koponya/agysérülés okozta agyvizenyő a morbiditást, mortalitást befolyásoló egyik legfontosabb tényező. Patogenezisének, progressziójának megítélésére és a társuló másodlagos agykárosodás

fokának felmérésére olyan *komplex diagnosztikai/monitor protokollt* dolgoztunk ki, mely magában foglalja a súlyos koponyasérültek speciális, szöveti víztartalom-meghatározásra szolgáló MRI-vizsgálatát („T1-map”), diffúziós és perfúziós MRI-, továbbá MR-angiographiás vizsgálatokat a másodlagos ischaemiás/perfusios károsodás elemzésére.

E képkalkoló vizsgálatok eredményét a jövőben az agyi strukturférjék liquorban való szintmeghatározásával összevetve reményeink szerint a koponyasérülés súlyosságának, a terápia hatékonyságának megítélésére alkalmas egzakt diagnosztikai rendszert hozhatunk létre (3. ábra) (előzetes eredményeink szerint a spectrin liquorban történő megjelenése a trauma kiváltotta agysérülésre specifikus, a sérülés súlyosságával összefüggést mutató jelenség). A kutatási program megvalósítása során külön hangsúlyt kapott olyan új implantátumok, műszerkészletek és műtéti eljárások kidolgozása, melyek jelenleg rendkívül költségesek vagy éppen hazánkban még el sem érhetők, ugyanakkor a sérüléseknek leginkább kitett, egyre szélesedő tömeget képviselő idős populációban jelentős életminőségbeli javuláshoz vezethetnek. A kutatás-fejlesztés, illetve konzorciumi partnereinkkel való együttműködés eredményeképpen a kutatási program végére új, hazai gyártású nyaki porckorongprotézis és műszerkészlet, továbbá korszerű csigolyaplasztika-eszközök piaci bevezetésére való elkészítése várható.

A kísérleti program részeként Magyarországon először alkalmaztuk és közöltük a *vertebroplasztikának* nevezett új műtéti eljárást az

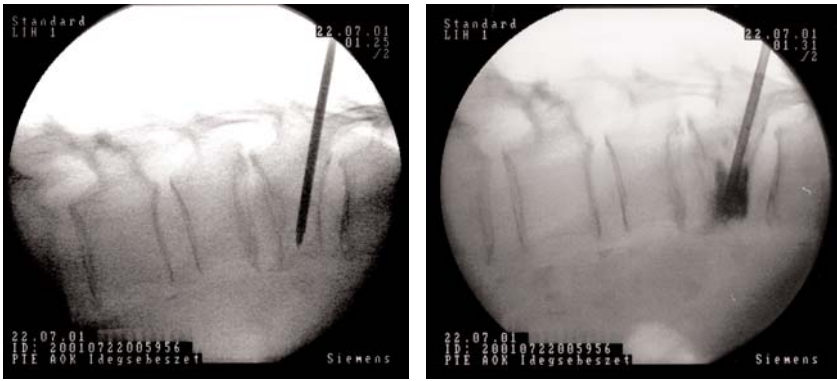
3. ábra Fenn: T1 mérés és víztartalom meghatározás MRI-vel. Lenn: Spectrin és lebontási termékei koncentrációjának változása koponyasérült liquor cerebrospinalisában. (Schwarz, Kövér és Büki dr. anyagából.)

osteoporotikus törések kezelésére (4. ábra), továbbá a beavatkozás „frameless-navigáció” (számítógépes célzórendszer-vezérelt) módját is bevezettük, felhasználva a kutatási támogatásból beszerzett Medtronic Treon-Stealthstation navigációs rendszert.

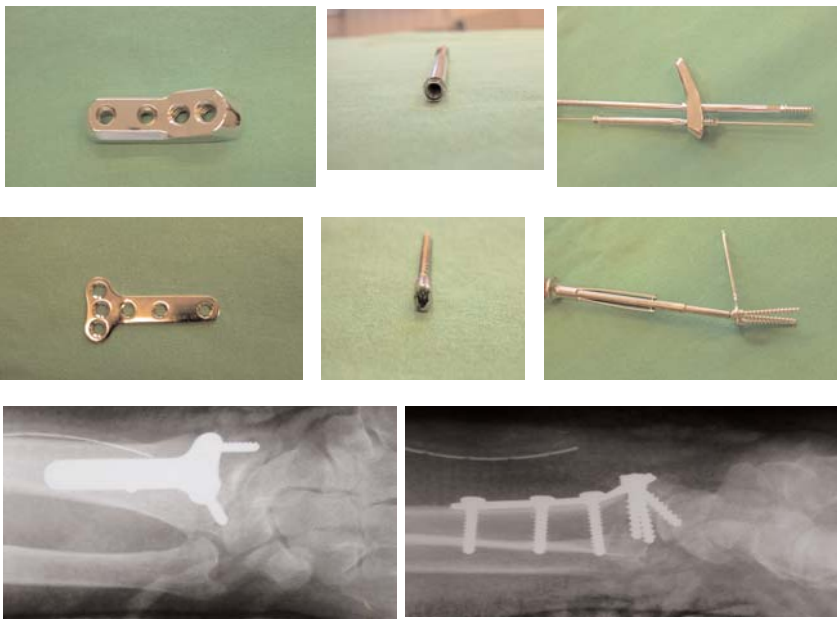
Az osteoporosisban szenvedő igen nagyszámú beteg végtagsérüléseinek kezelésében az eddig alkalmazottakkal szemben lényegesen nagyobb műtéti „verzatlítást” és a „személyre szabott implantátum” alkalmazásával kedvezőbb gyógyulási esélyeket biztosító új végtag-implantátum-rendszerek és műszerkészletek kidolgozása a Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika innovációs tevékenységének eredménye (5. ábra). A projekt segítségével megvalósított új navigációs technika alkalmazásának köszönhetően az ostesynthesisek műtétechnikája jelentős fejlődésen ment át.

A traumás végtagsérülések kezelésére kidolgozott új rehabilitációs eljárások szín-

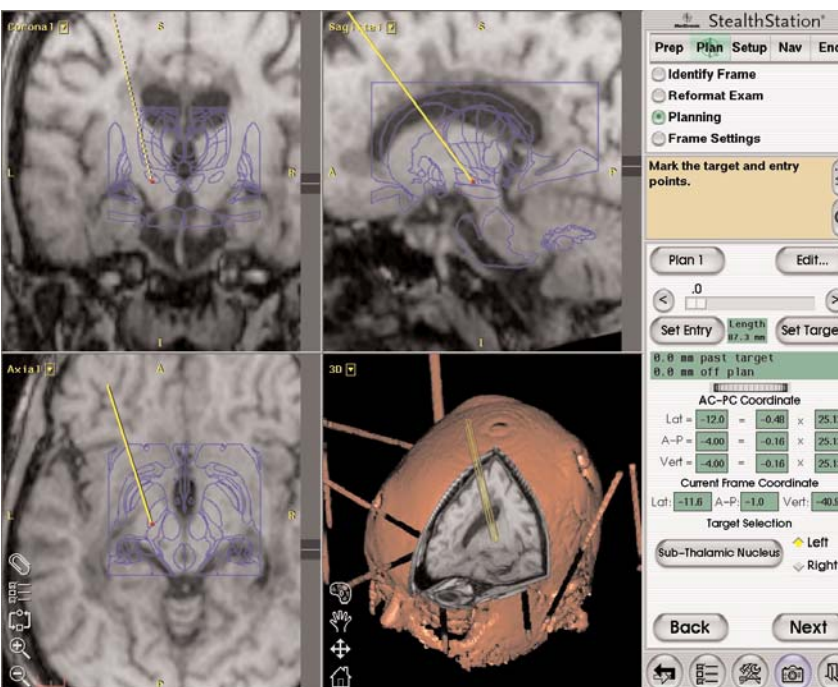

4. ábra Vertebroplasztika alkalmazása osteoporotikus csigolya compressio kezelésében (dr. Kasó anyagából).

5. ábra Új, vertetilis implantátumok a combnyaktörés (fent) és a radius törés (középen) kezelésére, illetve az utóbbi gyakorlati alkalmazása (lent) (prof. dr. Nyárády és dr. Vámhidy anyagából).

tén a kutatási program életminőség-javító törekvésének eredményeit tükrözik; a *végtagamputáltak protézisálásában* jelentős előrelépést jelenthet az új típusú végtagcsonk-mintavételi eljárás bevezetése, illetve az új, csővázazas, bőrbarát, légpárnákkal személyre idomuló/komfortosított végtagprotézis.

Az NKFP keretében folytatott munka számos új kezelési eljárás, protokoll és műtéti technika kidolgozásához vezetett: a multidiszciplináris megközelítés eredményeként a trauma akut kezelésének és a poszttraumás állapotok/szövődmények gyógyításának területén jelentős előrelépést sikerült elérni többek között új folyadékterápiás protokollok kidolgozásával, biokompatibilis porcgraft kifejlesztésével, a poszttraumás alvászavarok új kezelési eljárásainak alkalmazásával.

Az új navigációs technika alkalmazásának köszönhetően a poszttraumás hydrocephalus minimálisan invazív neuroendoszkópos műtétechnikája jelentős fejlődésen ment át.

Ugyancsak a Treon-Stealthstation rendszer beszerzése, illetve MRI-morphometriás és elektrofiziológiai protokolloknak (néhány-sejt elvezetések, extracelluláris potenciál-regisztráció és elemzés) a kutatási programból nyert támogatással lehetővé tett bevezetése a poszttraumás neurogén fájdalom szindrómák és mozgászavarok (hiperkinezisek) kezelésében új terápiás eljárások bevezetését, és azoknak a nemzetközi irányelvekhez és gyakorlathoz viszonyítva is jelentősen megnövelt precizitással történő alkalmazását eredményezte (6. ábra).

A jelentős eredményeket hozó alapkutatói program bemutatására az írásban benyújtott anyag adott lehetőséget.

Nyilvánvaló, hogy az összesen 28 altémát felölelő kutatási program egyes pontjaiban elért eredményekről csak a teljesség igénye nélkül lehetett beszámolni, mindazonáltal a fenti rövid ismertetés alapján joggal várható, hogy az NKFP-pályázat főbb célkitűzései maradéktalanul megvalósulnak, és az egyetemen, illetve konzorciumi partnereinknél megjelenő támogatás hosszú távon érdemi változást jelenthet azok ellátásában, akik balesetet/sérülést szenvednek.

Dr. Dóczi Tamás
a program vezetője

6. ábra Posttraumás mozgászavar mély agyi elektródás (Deep Brain Stimulator /DBS/) kezelésének megtervezése a Medtronic Treon-StealthStation segítségével (dr. Balás anyagából).

Juhász-Nagy Sándor köszöntése

Dr. Juhász-Nagy Sándor 70. születésnapja alkalmából 2004. február 17-én a Magyar Tudományos Akadémia Székházának patinás Képes Termében nagyszámú hallgatóság előtt emelkedett hangulatú ünnepi ülésre került sor. Az ünnepelt példamutató személyisége és tudományos pályafutása egyetemünk oktatói, kutatói által is jól ismert. Az alkalomhoz illően az ülésen több emlékeztető és mély bölcsességet sugárzó előadás hangzott el. Az ülés elnökének, *Tulassay Tivadarnak*, a Semmelweis Egyetem rektorának megnyitó beszédét ajánlom az ORVOSKARI HÍRMONDÓ olvasói figyelmébe.

Szolcsányi János

Tisztelt ünnepi ülés, tisztelt hallgatóság, Hölgyeim és Uraim!

Tisztelettel köszöntöm Önöket a Semmelweis Egyetem és az MTA Orvosi Tudományok Osztálya által rendezett ünnepi tudományos ülésen, amelyen a munkatársak, tanítványok és barátok és az egész magyar tudományos közösség nevében köszöntjük *dr. Juhász-Nagy Sándor* egyetemi tanárt, 70. születésnapja alkalmából.

Nagy öröm számomra, hogy mint a Semmelweis Egyetem rektora, köszönhetem Juhász-Nagy Sándor professzort, egyetemünk Széchenyi-díjas egyetemi tanárát, a Köztársaság Elnökének Érdemérmével kitüntetett tudóst, a magyar keringés-életlani kutatás kiemelkedő egyéniségét, s sorolhatnám a címeket, rangokat és kitüntetések. Am könnyebben jön számra a szó: Tanár Úr. A Tanár Úr.

Juhász-Nagy Sándor elképesztő tudományos pályát mondhat magáénak. Az utánam következő méltatások részletesen bemutatják e nagyívű pálya fontos állomásait. Magam meg vagyok arról győződve, hogy e nemzetközi méretekben is jelentős tudósi életút kevesebb lenne, ha nem párosult volna kiemelkedő emberi tartással, az igazság konok megvallásával, meg nem alkuvással, szeretettel, szerénységgel, állhatatossággal. Keveseknek adatik meg ez a teljesség. A világon ugyanis sokan vannak, akikre illik *Sütő András* kritikája: „Egyesek a tudományt úgy lóbálják, mint vak a lámpást; nem azért viszik, hogy lássanak, hanem, hogy őket lás-sák.” Az igazi tudós, miként a tanító is, lámpást tart kezében, amellyel messze világítóan mutatja az utat. Fényéből magára esni kevés sugarat enged: azaz szemérmes és nem hivalkodó. Minél nagyobb tudós valaki és minél több bölcsességgel szemléli a környező világot, annál nagyobb alázattal viseltetik a természet titkaival szemben. S ez az alázat egyben méltóságot jelent. Alázat és méltóság. Ez jellemzi azokat a nagy magyar tudósokat, akiknek élete fénysugárként világít a magyar és az európai szellemtörténet egén. Közéjük tartozik Juhász-Nagy Sándor. S reá is illik *Márai* megállapítása: „Lényeges dolgokat emberek között soha nem a szavak, mindig csak a magatartás és a cselekedetek intéznek el.”

Az egész életre szóló útmutatót, a példákat Debrecenben, a családi otthonban és a Református Kollégiumban kapta. Kipróbált, mély gyökerű és embert formáló környezet. Hitet és erőt ad a nehézségek leküzdésére. Kitűnő mesterek tanították; s mert valljuk, hogy a professzor és a diák, a mester és a tanítvány szellemi közössége minden korban meghatározó; érthető, hogy ez a debreceni közeg biztosította a család és az iskola közös vállalkozása és erőfeszítése, az igaz emberré válás sikerét. S a felnőtté válás megerősítette a magával hozott kíváncsiságot. *Huizinga* írta valahol, hogy az ember nemcsak gyermekéveiben, hanem később is játszó ember marad: homo ludens. A kutató-kísérletező ember kíváncsian fordul a világ ezernyi titka felé, s játéka a teremtett világ titkainak megfejtése. Aki egyszer erre a játékra rákapott, az megmarad ennél, mert a megfejtés feszültségének izgalma örök. A kíváncsi odafordulást a természet titkai felé a kudarcok sem tudják letörni.

*Az ünnepség szünetében.
Jobbról dr. Juhász-Nagy Sándor*

S el kell tudni viselni a kudarcokat is, mert kudarcok nélkül nincs siker, a csalódások edzik meg a jellemet. Debrecen azt is megtanította Juhász-Nagy Sándornak, amit később *Ancsel Éva* így fogalmazott meg: „látni akarni kell, de ez nem elég. El is kell viselni azt, amit látunk”.

A kutató-kísérletező ember játéka a mindenséget ostromolja. A teremtett világ megismerése saját belső világunk megértéséhez is elvezet. *Erwin Schrödinger* szerint: „A tudomány játék, játék a valósággal, játék a kifert késekkel... Egy tudományos játékban ellenfeled a Jóisten. Nemcsak a játékot találta ki, hanem a szabályait is, amiket nem fedett fel előtted teljes egészében. A felét rád bízta, hogy te derítsd ki, vagy te határozd meg. A kísérlet szigorú kard, melyet sikerrel foghatsz marokra a sötétség szellemei ellen, de szégyenletes vereséget is mérhet rád. A bizonytalanság abból fakad, hogy nem tudod, mely szabályokat teremtette az Isten mint örök érvényűeket, és melyeket hozza létre saját szellemi tehetlenséged; a megoldás csak ennek a határnak a meghaladásával valósulhat meg. Mert – ha tényleg így van – az Isten és a közted húzódó képzeletbeli határt ostromlod, azt a határt, mely lehet, hogy nem is létezik.”

„Sors bona, nihil aliud”. A kutató sikereit a jó szerencse kormányozza. Ám akár szerencsés, azaz sikeres, akár nem, a kutató sorsát az utána következő generációk, és azok emlékezte dönti el. „Minden tudósnak számolni kell azzal a nagy valószínűséggel bekövetkező lehetőséggel, hogy munkája rövid időn belül túlhaladottá válik mások korszerűbb módszereket alkalmazó, pontosabb megfigyelései által. Így élete és munkássága lassan elhalványul és feledésbe merül.” *Wilhelm Conrad Röntgen* mondta eze-

ket a szavakat rektori székfoglalóján. Ennyi volna csak? Ezért a sok gyötrődés, a kudarc? Ilyen rövid a kutató sikere?

A Tanár Úr az évek során, a tudományos felfedezéseken és a sikereken túl megszerezte a bölcsességet is. Egy izgalmas kísérletsorozat után nem azt mondja: megtaláltam az igazságot, inkább így szól: találtam egy igazságot. S valójában meglelte a legnagyobb bölcsességet: a tudomány művelésének generációkon túlnyúló ívében tanítványokat kell nevelni. Hogy folytatása legyen a munkának! Hogy átadjuk a megtalált kincseket! Hogy megtaláljuk saját fiatalok énjüket s örömet leljünk bennük! S mire tanítsuk meg a tanítványokat, mit adjunk át nekik? Információt? Tudást? Bölcsességet? Egyik sem elég! *Magyar Imre* belgyógyász professzor véleményét osztom, aki szerint tudományos iskola alatt azt a tisztességet kell érteni, amely a vezetőről sugárzik a munkatársakra. Igen! A tisztességet kell átadni utódainknak, a jövő zálogaként. Miként Juhász-Nagy Sándor teszi évtizedek óta.

Juhász-Nagy Sándor professzor gazdag életpályáját természetesen lehetetlen a maga teljességében e néhány mondatban kellően értékelni. E rendkívüli munkásság túlnyomó része, annak mintegy negyven éve egyetemünket gazdagítja, és annak hírnevét öregbíti, melyért köszönettel tartozunk. Egyetemünk, az orvosi kar és a magam nevében tisztelettel, szeretettel és barátsággal köszöntöm dr. Juhász-Nagy Sándor professzort 70. születésnapja alkalmából.

S mivel mindnyájan tiszteljük és szeretjük Juhász-Nagy Sándort, most az itt megjelent ünneplő barátokhoz fordulok és figyelmükbe ajánlom *József Attila* intelmét: „Ha megszeretlek, kopogtatás nélkül bejöhetsz hozzám, de gondold jól meg, bántana, ha azután sokáig elkerülnél”.

Kedves Sándor! Önző módon azt kívánom magunknak, hogy még sokáig élvezhessük bölcsességed, szókimondásod, kételkedő kíváncsiságod, szellemed ragyogását, s taníthass minket, s az utánunk jövő újabbakat arra az egy ismeretre, amelynek megvalósításához kinek-kinek magának kell megtalálni az ösvényt, s amelyről *Weöres Sándor* így írt: „egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra”.

Isten éltesse!

Curriculum vitae

Dr. Juhász-Nagy Sándor 1933-ban született Debrecenben. Tanulmányait a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában, majd a Debreceni Orvostudományi Egyetemen végezte, ahol 1958-ban szerzett aranygyűrűs („Sub auspiciis Rei Publicae”) orvosdoktori oklevelet. Pályafutását *Went István* professzor tanítványaként kezdte a Debreceni Egyetem Élettani Intézetében. 1966-tól oktatói és kutatói tevékenységét a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen, az általa megszervezett Kísérleti Kutató Laboratórium vezetőjeként folytatta. 1982-ben nevezték ki a Semmelweis Egyetem egyetemi tanárává, jelenleg az Ér- és Szívsebészeti Klinika kutatóprofesszora.

Több évtizedes tudományos tevékenysége során csaknem kizárólag olyan határterületi alapkutatói problémák foglalkoztatták, melyeknek jelentős klinikai vetülete van. Fő működési területe a keringési rendszer klinikó-fiziológiai kutatása, ezen belül is elsősorban a szív és koszorúerek kortáni szabályozásának vizsgálata. MTA doktori címét 1977-ben nyerte el „A funkcionális coronaria elégtelenség kísérletes modelljei” c. disszertációjával. A keringés- és szív működés-kutatás terén kifejtett munkásságának kiemelkedő eredményességét jelzi az e területen publikált 29 könyv és könyvfejezet, valamint 200-nál több teljes folyóiratközlemény, melyek kumulatív impaktja 198, és amelyekre több mint 700 hivatkozás található az irodalomban.

Munkásságához kapcsolódik a koszorúér beidegzés ma is érvényes felfogásának első korszerű kidolgozása, melynek keretében bebizonyosodott az önálló érszűkítő idegellátás ténye; tisztázta kapcsolódását a reflexes regulációhoz és bizonyította az innerváció központi idegrendszeri reprezentáltságát. Rámutatott e rendszer kifejlődésének és a metabolikus autoregulációs mechanizmusokkal való kompetíciójának jelentőségére a gerincesek törzsféjlődésében. Kimutatta a koronária vazokonsztriktor-rendszer selektív aktiválódását több fontos reflexogén szabályozási mintában. A metabolikus éradaptáció funkcionális károsodásának – később klinikailag is igazolt – új mechanizmusait feltárva elsőnek ismerte fel a szívizom- és érkalkalmazkodásban megvalósuló sajátos adenoazin-inozin kölcsönhatást, továbbá az utóbbi nukleozidnak a klinikai szívizomvédelemben kiaknázható egyedülálló modulátor effektusát. Kutatói iskolája dolgozta ki a kardiogrammetria kvantitatív válfaját, mely minden más hasonló célú módszert felülmúló tér- és időbeli felbontóképességével új lehetőségeket nyitott a szívsebészeti kutatásban, így a kardioprotekció- és koronáriumútétek hatékonyságának ellenőrzésében. Alkalmazásával lehetővé vált a szívserkentő ágensek (főként a katekolaminok) hatásainak kardiológiai és szívsebészeti veszélyállapotokban való újszerű értelmezése, s az ismeretek gyakorlati adaptálása révén jelentősen javult a szívútétek eredményessége. Munkássága a teoretikus és klinikai keringéskutatás sok más területére is kiterjedt. Újabb vizsgálatait a kardiogén peptidok patofiziológiai hatásainak feltárása terén hoztak figyelemreméltó eredményeket.

E munkásság elismeréseként – számos kitüntetés mellett – 1992-ben Szent-Györgyi Albert-díjat, 1999-ben Széchenyi-díjat, 2003-ban a Köztársaság Elnökének Érdemérmé kitüntetését kapott.

Juhász-Nagy Sándor professzor iskolateremtő személyiség. Önálló interdiszciplináris doktori programot vezet a Semmelweis Egyetemen, amelybe eddig félszáz hallgató nyert felvételt. A doktoranduszok experimentális és klinikai kutatómunkájukat a Kutató Laboratóriumon kívül számos más hazai intézményben és nemzetközi együttműködések keretén belül több németországi és finnországi egyetemi helyeken is végzik. Tanítványaként és munkatársaként számos alapkutató és klinikus szerzett tudományos fokozatot: kutató műhelyéből eddig 5 MTA doktori értekezés és 17 kandidátusi, ill. egyetemi doktori (PhD) disszertáció került ki, és jelenleg további 6 disszertáció készül a programban.

Professzori tevékenységének eredményességét tanúsítja az öt mesterének valló fiatalabb-idősebb szakemberek sokasága, akiknek többsége ma vezető állásokat tölt be a hazai és külföldi orvosi egyetemeken, kutatóintézetekben. Szemléletformáló oktatói-kutatói tevékenységéért és iskolateremtő munkásságáért 1991-ben Felsőoktatási Érdemérmét, 2000-ben Semmelweis-díjat, 2002-ben az Országos Tudományos Diákköri Tanács által adományozott Jubileumi Emlékérmét kapott.

Juhász-Nagy Sándor a hazai és a nemzetközi tudományos élet aktív résztvevője, sok magyar és nemzetközi tudományos társaság tagja, ill. vezetőségi tagja. Több százra tehető kongresszusi előadása során igen sokszor szerepelt nemzetközi kongresszusok felkért előadójaként, és számos alkalommal szimpóziumok vagy szekciók szervezőjeként ill. elnökeként.

Juhász-Nagy Sándor régtől működik közre akadémiai bizottságok tagjaként; az MTA Orvosi Osztályának tanácskozási jogú tagja és két cikluson át volt az MTA köztestület közgyűlési küldötte. A tudományos minősítésben legtöbbször foglalkoztatott magyar kutatók egyike, mintegy két évtizeden át volt a TMB szakbizottsági tagja. Értekezések opponensének, védési bizottságok elnökének eddig több mint 60 alkalommal kérték fel.

1991 és 1996 között az OTKA Élettudományi Szakkollégiumának elnökeként tevékenykedett. Nagy erőfeszítést fejtett ki azért, hogy a hazai tudomány számára létfontosságú pályázati támogatások egy átalakuló és gazdasági nehézségekkel terhelt társadalmi környezetben fennmaradjanak és továbbfejleljenek. Ennek elismeréseként 1996-ban Ipolyi Arnold-díjat kapott. 1997 és 2001 között a Széchenyi Professzori Ösztöndíj kuratóriumának elnöke. E tevékenységében, éppúgy, mint korábbi közéleti működése során, a döntési folyamatok igazságos objektívizálására és a magyar tudományosság egészének jövőjét szolgáló együttműködési szellem kialakítására törekedett és törekszik.

Legfőbb célja a magyar tudományosság önálló létének megőrzése és az új tudós generációk nevelése azon meggyőződését követve, hogy a nemzetközi értékrenddel összhangba hozott, de a hazai talajból kisarjadt – tehát eredeti – kutatómunka jelenti ma a legfontosabb feladatot a hazai tudományban. Ennek jegyében áll mindmáig iskolateremtő munkássága és tudománypolitikai tevékenysége is.

Testnevelés az orvoskaron

A kreditalapú oktatási rendszerre történő átállás keretében kritériumtárgy lett a testnevelés. Ez lényegében véve kötelező testnevelés, hiszen az orvostanhallgatóknak az ötödik évfolyam végéig, négy félévben, heti két óra testnevelés felvételét kell igazolni. Természetesen széleskörű vita előzte meg ezt a döntést, amelyben a szakmai érvek ellen jogosnak tűnő előítéletek feszültek. Felesleges lenne most visszatérni ezekre a vitákra. Emlékeztetnem kell azonban arra, hogy a Mozgástani Intézet megalakításával a pécsi orvoskar az országban elsőként teremtett új, a kor követelményeinek megfelelő szervezeti kereteket és szakmai lehetőségeket a testnevelés, s általában a mozgástan beépítésére az orvosképzésbe. Miután rendszeresen tájékoztattam az *Orvoskari Hírmondó* olvasóit a Mozgástani Intézet munkájáról, a sokak által elismert sikereiről, majd az utóbbi időben egyre szaporodó gondokról, most csak a testnevelés témaköréről szólok.

Az előítéletek ereje

Amikor egyetemi testnevelésről beszélünk, akkor sokan saját diákori testnevelés óráiknak az emlékeire hivatkoznak. Badarság lenne vitatkozni az emlékekkel még akkor is, ha egyébként számos kellemes emléket is felidézhetnénk. Biztos vagyok abban, hogy ha megvádolnák bármelyik professzort azzal, hogy szaktárgyának az oktatásában az emlékeire támaszkodik, vagyis azt az ismeretanyagot tanítja, amit hallgatóként megtanult, akkor mélyszélesen megsértődne, s tegyük hozzá, jogosan. Miért hiszik ugyanezek a professzorok azt, hogy a testnevelés és a sporttudomány nem fejlődött? Csak meg kell nézni az Interneten bármelyik irodalomkereső programmal a testnevelés és sport tárgy körét, s azonnal látható, hogy mennyire félrevezetnek az előítéletek! Az előítéletek ereje mindenekelőtt arra irányul, hogy visszavesse a testnevelést az emlékek forrásához, s így igazolja, hogy mennyire komolytalan dolog a testnevelés az orvoskaron.

A testnevelés és a sport szerepe az orvosképzésben

Szinte kivétel nélkül mindenki egyetért abban, hogy az orvostanhallgatók erőnléte, fizikai (következésképpen szellemi!) teljesítő-képessége elmarad a kívánatostól. Munkatársaimmal konkrét mérési adatokkal támasztottuk alá ezt a véleményt. Irodalmi adatok bizonyítják azt is, hogy egyetemi éveik előrehaladtával romlanak a hallgatók erőnléti mutatói. Márpedig aki felelősséget érez az egyetemi ifjúságért, a jövő orvosaiért, annak nem elég tudomásul venni, de tenni is kell a jelen állapot megváltoztatásáért.

Tenni, de mit és hogyan? Az erre a kérdésre adott válasz megosztja az érintetteket. Tovább tágítja a témakört az a véleményem, hogy az orvostanhallgató nemcsak önmagáért felelős, hanem a jövő pácienseiért is. Fel kell készülnie arra, hogy a kor követelményeinek megfelelően hasznosítsa a rendszeres testedzést a mindennapos megelőző, gyógyító és helyreállító munkájában! Ehhez el kell sajátítania a mozgástani alapismereteket. Ahogy gyógyszer-tani ismeretek nélkül nem lehet hatékonyan gyógyszerelni, úgy mozgástani ismeretek nélkül sem lehet „felírni” a helyes testedzést! Hol tanulja meg az orvostanhallgató, hogy például a kővér embernek ne javasoljon kocogást, vagy hogy az osteoporosis megelőzé-

sében nem sokat ér az úszás? Milyen testedzést javasolhat a cukorbeteg gyermeknek, s miért hatásos a testedzés a depresszió kezelésében? Látható, hogy amikor ma az orvoskari testnevelésről és sportról beszélünk, akkor az orvosképzés tartalmi kérdéseit feszegetjük.

A rendszeres testedzés lehetőségei az orvoskaron

Mindenki összeállíthat saját maga számára egyéni mozgásprogramot. Ez szakmai szempontból akár kifogástalan is lehet, de alkalmatlan a tanrendi testnevelés kiváltására. Intézményesen több lehetőség van a rendszeres testedzésre. Inkább csak a lehetősége, mintsem a jelentősége okán említem a *versenysportot*, amikor valamilyen sportegyesületben igazolt játékosként sportol a hallgató. A tanulmányi kötelezettségek, és a szűkös pécsi lehetőségek miatt csak kis számban vannak ilyen sportolók az orvostanhallgatók között. Ezzel szemben jelentős azoknak a száma, akik valamilyen *szabadidősportot* választanak maguknak. Az orvoskaron döntően a *Medikus Sportkör* kínál lehetőségeket, amelyekkel mintegy 300–400 hallgató él. Ez szervezett, tehát szakember (testnevelő tanár, edző) által irányított, általában heti kétszer kétórás edzést jelent. Következésképpen ez a szabadidősport nemcsak elfogadható a testnevelés teljesítéseként, de növelni is kellene az itt sportoló hallgatók számát mindaddig, ameddig kellőképpen foglalkoztatni lehet őket. Elsősorban a férfiak, de kisebb számban a nők is végeznek alkalmoszerűen *felfrissítő*, vagy csúnya, de divatos szóval „rekreációs” sporttevékenységet. Miután ezeket nem szakember irányítja, rendszertelenek, s gyakran okoznak sportsérüléseket, ezért nem fogadhatóak el a testnevelés teljesítéseként. Az orvostanhallgatók jelentős része (a nők több mint fele, a férfiak egynegyede) semmiféle testedzést sem végez. Számukra az egyetlen szervezett lehetőség a tanrendbe illesztett *testnevelés*, amit természetesen felkészült testnevelő tanárok irányítanak. Akik vitatják az egyetemi testnevelés jogosultságát, azok elfeledkeznek erről a tömegről! Mondják, hagyjuk békén azokat, akik utálnak mozogni. Furcsa vélemény. Tehát hagyjuk békén azokat, akik utálják például az anatómiát, vagy a biokémiát!

Új szemléletmód, új oktatási program

A kreditalapú oktatásra való felkészüléskor a Mozgástani Intézet munkatársai átfogó, a kor követelményeinek megfelelő testnevelés oktatási programot dolgoztak ki, amit a „Testnevelés” című tankönyvben foglaltak össze. Ez a program három pillérré épült. A program gerincét a testnevelési órák *elméleti és gyakorlati anyaga* képezte. Második pilléreként *erőnlét-diagnosztikai felmérést* terveztünk mindegyik félév elején. Ez az elképzelés összhangban van a hatályos egészségügyi törvénnyel. Az erőnlét-diagnosztika célja a hallgatók erőnlétének, egészségi állapotának a felmérése. Ennek alapján célirányos testedzés javasolható. Lényeges szempont az is, hogy nyomon követhetnénk az egyetemi terhelés hatását az orvostanhallgatók egészségére legalább négy féléven keresztül. Ez azért is fontos lenne, mert az orvostanhallgatók egyetemi tanulmányaik alatt nem esnek át semmiféle célzott egészségügyi szűrővizsgálaton. (Nyilvánvalóan ezzel is a preventív szemléletmódot erősítjük az orvosképzésben!) A harmadik pillér a *tudásellenőrzés*, amit egy alkalommal, az első félév végére terveztünk. Ekkor az alapvető ismereteket (pl. a bemelegítés jelentősége, a célpulzus fogalma, a túledzettség, a sportoló nők triáza stb.) kérnénk számon.

Nemzetközi lapokban és kongresszusokon is bemutattuk a

program tervezetét, s a szakemberek elismerően fogadták. Sajnos mégsem valósult meg. A Mozgástani Intézet testnevelő tanárai körében felerősödtek a régi beidegződések, s nem mindegyikük élte meg izgalmas intellektuális kihívásként a program szakmai követelményeit. Elsők lehettünk volna az élenjárókhöz való felzárkózás útján, de visszacsúsztunk az előítéletek forrásához.

Gazdasági dilemmák

Az orvoskar pénzügyi nehézségei a locus minoris resistentiae elve alapján súlyosan érintik a Mozgástani Intézetet. Itt azonban ezzel kapcsolatban is csak a testnevelésre szorítkozom.

A jelen helyzetben érthető, hogy a kari vezetés többnyire kényszerűségből foglalkozik a testneveléssel, s minden energiáját az általa sokkal fontosabbnak tartott feladatok megoldására fordítja. A lehető legkisebb gondot a régi idők testneveléséhez való visszatérés jelenti. Némelyik testnevelő tanár is ezt szeretné, mert egy testnevelési csoportban nincsenek olyan szakmai követelmények, mint egy intézetben, s miért vállalna szellemi erőfeszítéseket az, aki ezek nélkül is boldogulhat. Persze, ha nincsenek komoly követelmények, akkor nincs szükség ennyi testnevelő tanárra. Mihelyt elérjük az előítéletek forrását, kimondhatjuk, hogy nincs szükség önálló szervezeti egységre, s integráljuk a testnevelést a közös egyetemi Testnevelés és Szabadidősport Központba.

A dolog azonban nem ilyen egyszerű. Az oktatás az integráció után sem lenne ingyenes, ekkor is meg kellene fizetni a testnevelési órák árát! További kérdést jelentenek a sportlétesítmények. Jelenleg a Mozgástani Intézet felügyeli és koordinálja a sportlétesítmények üzemeltetését. Természetesen úgy is lehetne dönteni, hogy vigyenek mindent, csak ne halljunk testnevelésről és sportról az orvoskaron. Csakhogy akkor fizetni kellene a létesítmények használatáért. Továbbá hogyan és mennyiért biztosítanák a sportlétesítményeinkben jelenleg folyó különböző foglalkozásokat (a Medikus Sportkör edzéseit, a dolgozók szabadidősportját, a gyógyúszást, a sportanfolyamokat stb.)? Végül, de nem utolsósorban, törvény kötelezi a kart a sportlétesítmények üzemeltetésére.

A fentiekből kitűnik, hogy tisztán gazdasági szempontból sem értelmes dolog a megszüntetés. A ma divatos kifejezéssel élve „hatástanulmányt” kellene készíteni! Az is világos, hogy a jelenlegi helyzet fenntartása gazdasági, szakmai és erkölcsi károkat okoz. Nagy igazság van abban a mondásban, hogy ha valamit érdemes csinálni, akkor azt jól érdemes csinálni! Az orvoskar jelenlegi vezetésének is el kellene hinnie, hogy annak idején átgondolt, mind szakmai, mind gazdasági szempontból megalapozott döntés volt a Mozgástani Intézet létrehozása. A sor végére ugyan, de beálltunk az élenjárók sorába. Nagy kár lenne, s rossz hírünket keltené, ha most az európai irányzatokkal ellentétes döntést hozna a kar vezetése. Ma is az lenne a leghasznosabb és a legolcsóbb megoldás, ha az eredeti küldetésének megfelelően működtetnék az intézetet.

Dr. Ángyán Lajos
egyetemi tanár

REKTORI UTASÍTÁS

A központi költségvetést érintő megszorító intézkedések a Pécsi Tudományegyetemre is hatást gyakorolnak. A költségvetési támogatásból zárolásra kerülő összeg pontosan nem ismert, de az amúgy is szűk keretekre gyakorolt hatása jelentős. Annak érdekében, hogy a tényleges zárolás ne váljon megvalósíthatatlanná, a rektor az alábbi rektori utasítást adta ki e tárgyban. Az utasítás a PTE 2004. évi Gazdasági Tervének elfogadásáig hatályos.

Tájékoztatásul az Oktatási Minisztérium e témában kiadott dokumentumának kivonata:

„... Tájékoztatom továbbá, hogy a Kormány január 14-i ülésén bejelentésre és elfogadásra került a 2004. évi költségvetésen végrehajtandó további 120 milliárd forintos megtakarítás szükségessége. Erre való tekintettel fokozott felelősség terheli az intézményvezetést a feladatvállalás és -ellátás, valamint a gazdálkodás során. Kérem, hogy a 2004. évi törvényi előirányzatok terhére a már eddig vállalt kötelezettségeket tekintsek át legalább a tárgyévi, vagy ha lehetséges végleges forrás-felszabadítás céljából (átütemezés, törlés), továbbá tartózkodjanak a későbbiekben sorra kerülő előirányzat-zárolások realizálhatóságát korlátozó, feszültségeket keletkeztető új kötelezettségvállalásoktól. ...”

Dr. Kisbánné Karis Ilona
gazdasági főigazgató

1/2004. sz. rektori utasítás a 2004. évi központi elvonások miatt alkalmazandó megszorító intézkedésekről

A központi költségvetést érintő megszorító intézkedések a Pécsi Tudományegyetemre (továbbiakban: Egyetem) is hatást gyakorolnak. A költségvetési támogatásból zárolásra kerülő összeg pontosan nem ismert, de az amúgy is szűk keretekre gyakorolt hatása jelentős. Annak érdekében, hogy a tényleges zárolás ne váljon megvalósíthatatlanná, az Oktatási Minisztérium (továbbiakban: OM) témában kiadott dokumentumával összhangban az alábbi intézkedéseket hozom.

Az utasítás hatálya

- § (1) Az utasítás területi hatálya kiterjed minden, az Egyetemen gazdálkodást folytató egységre, illetve az abban résztvevő személyekre.
- (2) Az utasítás időbeli hatálya az Egyetem 2004. évi gazdasági tervének elfogadásáig tart.

A megszorító rendelkezések miatt intézkedések

- § (1) A központi elvonások miatt alkalmazandó megszorító intézkedések:
  - a) minden érintett köteles fokozott felelősséggel eljárni a keretek felhasználása során, figyelemmel a hivatkozott OM dokumentumra is,
  - b) az Egyetemen dolgozói felvételi létszámstop kerül elrendelésre. Amennyiben az állás betöltetlensége a működést veszélyezteti – ennek dokumentálása alapján – a rektor, illetve az OEC esetén az elnök a felvételt engedélyezheti,
  - c) a 2003. évi költségvetési támogatás időarányos része használható fel 2004 azonos időszakában, de a kötelezettségvállalókat és ellenjegyzőket különös felelősség terheli azon területeken, ahol a finanszírozás várhatóan csökkenni fog,
  - d) felhalmozási kiadásra – ide értve az eszközbeszerzést is – kötelezettség csak a rektor, illetve az OEC esetén az elnök engedélyével vállalható.
- (2) Nem szükséges a rektor vagy az OEC elnök engedélye:
  - a) az orvos-szakmai anyagok és eszközök beszerzéséhez,
  - b) az olyan elszámolási kötelezettséggel bíró keretek esetén, ahol annak fel nem használása esetén visszafizetési kötelezettség terheli az Egyetemet, ugyanakkor ezen keretek esetében is a lehető legkésőbbre kell halasztani a pénzügyi teljesítés időpontját.

Hatályba léptető rendelkezés

- § Jelen utasítás 2004. február 2. napján lép hatályba.

Dr. Lénárd László
rektor

MÁV FÉLÁRÚ IGAZOLVÁNYOK

Az idei évben is a régi igazolványokhoz új matricák kerülnek kiadásra, amelyekhez a rendszeresített nyomtatványokat mellékelten megküldjük. Az alábbi rovatokat kérjük 2 példányban kitölteni: név, munkakör, a meglévő arcképes igazolvány száma.

Az új igazolványokhoz kérünk az igénylőtől 1 db igazolványképet, aminek hátoldalára nyomtatott nagybetűvel, jól olvashatóan kérjük a nevet és a munkahelyet feltüntetni. Felhívjuk a figyelmet, hogy igazolvány igényelhető (bárhol eltöltött) egy éves munkaviszony után.

A nyomtatvány hátoldalára a „szerv vezetője” megjelölésnél az egység vezetőjének kell aláírnia és lebélyegeznie. Az „illetmény számfejtő hely” aláírása somál a Humán Erőforrás Gazdálkodási Osztály (HEGO) Szociális Csoportjának ügyintézője ír alá és bélyegez.

Az új igazolványok ára egységesen 700.- Ft, az érvényesítés díja 600.- Ft.

Az új igényeket és a hosszabbításokat külön – külön nyomtatványon – kérjük feltüntetni, és igazolásra a Szociális Csoport munkatársához eljuttatni, a befizetésekhez szükséges készpénzátutalási megbízás ezután állítható ki.

Az igazolványok érvényesítése 2004. február 2-2004. március 31-ig tart.

Bármilyen okból 2004. március 31-e után igényelt hosszabbításnál személyenként késedelmi díjként 500.- Ft-ot számol fel a MÁV, amivel megnövelt összeget kell majd a csekken befizetni.

Arcképes igazolvány kizárólag a Pécsi Tudományegyetem alkalmazásában álló főállású, valamint a teljes munkaidőben foglalkoztatott nyugdíjasok részére igényelhető.

Nyomtatványt és Készpénz Átutalási Megbízást a HEGO Szociális Csoportja biztosít.

Ügyintéző: *Ropoli Mónika*, tel.: 1182, Pécs, Honvéd u. 5., fsz. 19. szoba.

A MÁV felvilágosítást a 333-554-es telefonszámon ad. Cím: Jókai utca 4., Menekedvezmény Csoport. Ügyfélfogadás: K-P: 9-13 óráig

Dr. Kisbánné Karis Ilona
gazdasági főigazgató

MEGBÍZÁSI NYOMTATVÁNYOK

A Pécsi Tudományegyetem weblapján, az adminisztráció címszón belül, a nyomtatványok között letölthető formátumban megtalálhatók az új, 2004. évi megbízási szerződések nyomtatványai.

Külön nyomtatvány készült az egyéb munkavégzésre irányuló megbízási jogviszonyokra és a hallgatói munkadíjakra.

Fontos tudnivaló, hogy a megbízási szerződés részét képező nyilatkozat kitöltése nélkül a megbízási szerződés nem érvényes, a díj számfejtésére nem kerülhet sor.

A nyilatkozatot akkor is alá kell írni és a megbízáshoz csatolni, ha az adózó a nyilatkozat egyetlen pontját sem tölti ki. Ez esetben a jövedelemtartalom 90 %, az adó mértéke 38 %.

A számlás megbízások nyomtatványa nem változott.

Dr. Kisbánné Karis Ilona
gazdasági főigazgató

KÖZBESZERZÉS

2003. december végén elfogadta az Országgyűlés az új Közbeszerzési törvényt, mely 2004. május 1-jén lép hatályba néhány szakasz kivételével. A kivételek közé tartoznak az új közbeszerzési értékhatárok, melyeket a beszerzések típusai alapján az alábbiak szerint állapítottak meg, s amelyek 2004. január 1-jétől érvényesek:

1. Egyszerű közbeszerzés értékhatárai (korábbi terminológia szerint szabadkézi vásárlás)

- a) árubeszerzés esetén 2 millió Ft
- b) építési beruházás esetén 10 millió Ft
- c) szolgáltatás megrendelése esetén 2 millió Ft

2. Nemzeti közbeszerzési értékhatárok

- a) árubeszerzés esetén 25 millió Ft
- b) építési beruházás esetén 60 millió Ft
- c) építési koncesszió esetén 100 millió Ft
- d) szolgáltatás megrendelése esetén 15 millió Ft
- e) szolgáltatási koncesszió esetén 25 millió Ft

3. Közösségi közbeszerzési értékhatárok

- a) árubeszerzés esetén 200 000 SDR-nek megfelelő euró
- b) építési beruházás esetén 5 millió SDR-nek megfelelő euró
- c) építési koncesszió esetén 5 millió euró
- d) szolgáltatás megrendelése esetén 200 000 SDR-nek megfelelő euró

(Megjegyzés: 1. SDR: Special Drawing Rights, a Nemzetközi Valutaalap elszámolási egysége; 2. A tervpályázat is szolgáltatásnak minősül: értékének megfelelő eljárást itt is le kell bonyolítani.)

A központosított közbeszerzés terén is változás történt: a Kormányrendelet útján módosította a központosított közbeszerzéseket koordináló szervezet, a Miniszterelnökség Közbeszerzési és Gazdasági Igazgatósága elnevezését Központi Szolgáltatási Főigazgatóságra.

A jogszabályi háttér más területeken nem változott. Emlékeztőként a mellékletben szerepel azon termékcsoportok listája, melyek jelenleg kötelezően a központosított közbeszerzés keretein belül vásárolhatók (1. sz. melléklet). A termékcsoportok közül a papírtermékekre (2. sz. melléklet), a számítástechnikai és irodai eszközök kellékanyagaira és alkatrészeire, illetve a különféle adathordozókra külön felhívom a figyelmet, mivel itt gyakori a szabálytalanság a pénzügyi nyilvántartások tanúsága szerint. Ezek elkerülése érdekében az a javaslat, hogy azon termékeket, amelyek a Központi Raktárakban hozzáférhetők, igényeljék innen.

A beszerzésekkel kapcsolatosan felvilágosítást nyújtanak a Beszerzési és Készletgazdálkodási Osztály munkatársai, illetve részletes információk találhatóak a korábbi MKGI honlapján (www.kozbeszerzes.gov.hu).

Ferenci József
általános gazdasági főigazgató-helyettes

1. sz. melléklet

Országosan kiemelt termékek jegyzéke

Forrás: 125/1996. (VII. 24.) sz. Kormányrendelet

1. Távközlési eszközök és szolgáltatások

- Kis telefon-alközpont (1-40 port), telefonkészülékek és kapcsoló szolgáltatások
- GSM mobil távközlési szolgáltatások és készülékek
- Telefax készülékek és kapcsolódó szolgáltatások
- Színes televízió készülékek
- Videofelvevő és -lejátszó berendezések, projektorok
- Internetszolgáltatások

2. Személyi számítógéprendszerek, azok főbb egységei és általánosan használt felhasználói szoftver eszközei

- szoftver alrendszerek és elemek
- Hardver alrendszerek és elemek
- Személyi számítógéprendszerek kiegészítői
- Elektronikus dokumentum kezelését támogató input és output eszközök
- Alkatrészek és kellékanyagok
- Számítástechnikai rendszerekhez kapcsolódó szolgáltatások

3. Irodatechnikai berendezések, tartozékaik, a működésükhöz szükséges kellékanyagok és szolgáltatások

- Másoló- és sokszorosítógépek
- Iratmegsemmisítő gépek
- Ügyvitel-technikai berendezések és eszközök
- Ügyvitel-technikai berendezések alkatrészei és tartozékai, valamint a működésükhöz szükséges kellékanyagok
- Irodagépek helyszíni javítása, karbantartása

4. Bútorok

- Szekrények, konténerok
- Asztalok
- Ülőbútorok
- Fekvőbútorok

5. Papíráruk, irodaszerek, kellékek

- Borítékok, tasakok
- Papírok, leporellók
- Számítógép kiíró papír
- Iratgyűjtők, dossziék
- Ügyvitel-technikai berendezések használatához szükséges papíráruk

6. Gépjárművek

- Személygépkocsik
- Közúti terepjáró személygépkocsik
- Nehéz terepjáró gépkocsik
- Mikrobusz/egyterű személygépkocsik
- Áruszállító tehergépkocsi (3500 kg össztömegig)

7. Üzemanyagok

- Gépjármű üzemanyagkártya
- tartálykocsis gépjármű-üzemanyag kiszállítás

8. Kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás

9. Egészségügyi termékek

- Röntgen kontrasztanyagok közül az intravénás ionizáló és nem ionizáló kontrasztanyagok
- Kötést rögzítő kötszerek közül a sebészeti osztályokon alkalmazott és a műtőkben felhasznált kötszerek
- Az emberi szervezetbe be nem épített, illetőleg nem egyedileg gyártott gyógyászati segédeszközök közül az intézményekben használt eszközök

- Vizsgálókesztyűk és sebészeti kesztyűk
- Infúziós és transfúziós szerelvények, valamint a véna biztosításához használatos kanülök
- A sebészeti kézi eszközök közül a szike, penge, szikenyél
- A fertőtlenítő szerek közül a szakrendelőkben, a fekvőbeteg-osztályokon és a műtőkben lévő eszközök fertőtlenítésére használatos fertőtlenítőszer

2. sz. melléklet

Állami normatíva alá tartozó papírtérmékek

Forrás: 1054/2000. (VI. 30.) sz. Kormányhatározat

1. Borítékok, tasakok

- Borítékok
- Tasakok
- Redős-talpas borítékok

2. Papírok

- Átütőpapír
- Irodai papír
- Irodagép-papír univerzális felhasználási célra
- Ofszetpapír
- Újságnyomópapír
- Összeadó-gép-szalag
- Faxpapír

3. Számítógép kiíró papír, leporellók

- Nyomott és nyomatlan számítógép kiíró papír
- Etikett címke

4. Iratgyűjtők, dossziék

- Szalagos írományfedél
- Okmánytartó (hajtogatós, pólyás)
- Gyorsfűző
- Iratrendező

A Közalkalmazotti Tanács és a Szakszervezeti Bizottság hírei

A PTE ÁOK és EFK Közalkalmazotti Tanácsa és Szakszervezeti Bizottsága 2003. december 8-án tartott ülésén tárgyalta a kamatmentes kölcsönre beérkezett kérelmeket.

Az egyetem dékánjához 8 db kérelem érkezett. Ebből:

- Fűtőkorszerűsítés 1 db
- Lakásvásárlás 3 db
- Építés 1 db
- Felújítás 1 db
- Hőszigetelés 2 db

A bizottságok 5 kérelmet tartottak jogosnak.

Az indokoltságot a beérkezett kérelmek, csatolt dokumentumok, helyszíni környezettanulmány, valamint a rendelkezésre álló kamatmentes lakáskölcsön-alap alapján rangsorolták a testületek.

A jogosnak elfogadott 5 kérelem közül 5 kérelmet tartottak indokoltnak a bizottságok, az alábbiak szerint:

Építés:	Dr. Tóth Zsolt	500 000,-Ft
Fűtőkorszerűsítés:	Gellért Sándorné	400 000,-Ft
	Csendes Alfonzné:	300 000,-Ft

Hőszigetelés, nyílászáró-csere:	Bezdnáné Végh Tünde	400 000,-Ft
	Csizmeg István	350 000,-Ft
Összesen:		1 950 000,-Ft

Dr. Csere Tibor, a KT-elnöke
Illés József SZB-titkár

Benke József

A keresztény Európa¹ első egyetemei

Szerkesztőségünkhez és a szerzőhöz egyik decemberi cikkünkkel kapcsolatban több érdeklődő azzal fordult, hogy közöljék a középkori pécsi egyetem előtt alapított európai egyetemek sorát. Jóllehet 1992. szeptember 18. óta orvoskari múzeumunkban a táblázatot mindenki megtekintheti, mégis ismertetjük.

Egyetem székhelye	Alapításának ideje	Egyetem székhelye	Alapításának ideje
Bizánc	IV. század ²	Alcala	1293
Salerno	IX. század	Panniers	1295
Konstantinápoly	1045 ³	Lérida	1300
Bologna	XII. század	Avignon	1303
Oxford	XII. század	Róma	1303
Párizs	XII. század	Perugia	1308
Modena	XII. század	Dublin	1312
Reggio	XII. század	Treviso	1318
Cambridge	XIII. század	Cahors	1332
Angers	XIII. század	Grenoble	1339
Arezzo	XIII. század	Verona	1339
Orléans	XIII. század	Pisa	1343
Vicenza	1204	Valladolid	1346
Valencia	1212	Prága	1348
Padova	1222	Firenze	1349
Nápoly	1224	Perpignan	1349
Róma (Szentszék)	1224	Cividale	1353
Vercelli	1228	Huesca	1354
Toulouse	1229	Siena	1357
Salamanca	1243	Pavia	1361
Palencia	1245	Krakkó	1364
Piacenza	1248	Orange	1365
Sevilla	1254	Genf	1365
Coimbra	1288	Bécs	1365
Montpellier	1289	Kulm	1366
Lisszabon	1290	Pécs	1367

¹ Athénban a Platón alapította Akadémia Kr. e. 387-től Kr. u. 529-ig állt fenn (amely – ismereteink szerint – az első olyan intézmény volt, amelynek beiratkozott és tandíjat fizető hallgatói voltak). Olyan oktatóit ismerjük, mint az alapító, továbbá Arisztotelész, Zénón és Epikurosz, Arkeszilaosz és Karneadész, Cícero és Antiokhosz, Plótinosz stb.). Kevés olyan intézmény van földünkön, amelynek oktatói-tudósai 916 éven át egymásnak adták a tudomány stafétabotját (hiszen az alapító, akinek családi neve Arisztoklész, maga is kiváló atléta volt; innen is van ismertebb neve, Platón), illetőleg amelynek oktatói több mint 2390 év óta az egész világon – a legalább középiskolás szinten művelt emberek előtt – mindenütt ismertek.

² Sokan Európán rendszerint nyugat-európaiat értenek (ugyanakkor nem értik bele a középkori muszlim Andalúziát). Így van ez a fenti táblázat vonatkozásában is, jóllehet tudjuk, hogy az athéni akadémiát 529-ben a Konstantinápolyban hatalomra került Jusztiniánusz császár (527-565) szinte azonnal bezáratta (mint pogány kultúrközpontot). Források nem szólnak arról, hogy Jusztiniánusz bezáratta volna Nagy Kónsztantin bizánci egyetemét, ami – egyes kutatók szerint – a török hódításig fennmaradt (1453). Ha ez mai szemmel – figyelembe véve a Bizáncon belüli hatalmi harcokat – kevéssé tűnik is lehetségesnek, az azonban biztos, hogy II. Theodósziusz császár (408-450) egyetemet (újra)alapított. Ha ez az univerzitás Phókasz császár alatt meg is szűnt, az arabellenes harcairól jól ismert Herakleiosz császár (610-641) alatti egyetem léte jól ismert, amint az is, hogy III. León császár (717-741) alatt ezt az egyetemet – a mondával ellentétben – nem gyújtották fel (azonban lehet, hogy egy időre bezárták). Így a IX. század közepén, 856-ban III. Mikhaél császár (842-867) nagybátyja, Bardasz caesar a Magnaura-palotában újraalapítja olyan kiválóságokkal, mint León Matematikosz (aki a kor kiemelkedően a legnagyobb enciklopédikus tudósaként annak a Jóannész Grammatikoszhoz az unokaöccse volt, aki az ikonoszta mozgalmat vezette) és a kor másik kiválósága, Phótiosz vezetésével.

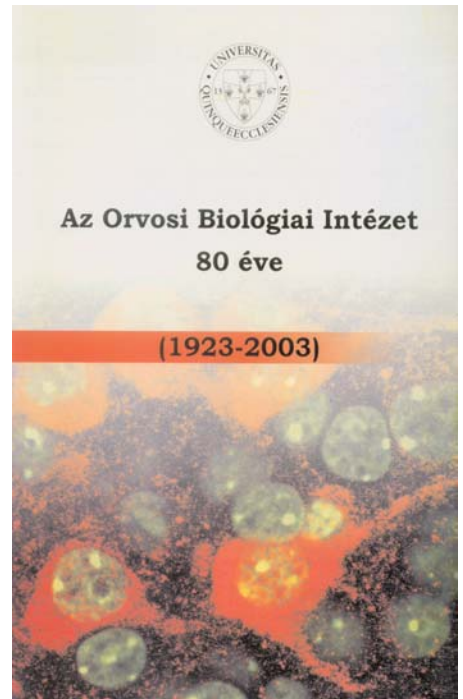
³ Az első ezredforduló utáni tudománynak (Gerbert d'Aurillac, azaz II. Szilveszter pápa melletti) legnagyobb alakja a kontinens keleti végében, Konstantinápolyban élő Psellosz (1018-1078), a híres orvos-filozófus volt, akinek tudása kortársai számára maga volt a csoda (s akit mély kapcsolat fűzött az antik görög kultúrához). Mellette Xiphilosz jogász és mások voltak az 1045-ben újjáélesztett egyetem vezetői (Psellosz a hypthosz, Xiphilosz a nomophylax jól csengő címet is kiérdemelte Kónsztantin Monomakhosz császártól). Az egyetem a római jog új központja lett, s Bizánc történetileg (talán) legjelentősebb tudományos teljesítménye a megalapítása.

Az Orvosi Biológiai Intézet 80 éve (1923-2003)

Előszó 1919 szeptemberében a pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem hontalanná vált: ingatlanait elfoglalták, ingóságainak nagy részét elvették, tanári karának el kellett hagynia az egyetemet. Az orvoskar, az ugyancsak földönfutóvá vált kolozsvári egyetem orvoskarával együtt, az 1920/21-es tanévben Budapesten kezdte újra az oktatást, igen szűkös körülmények között. A nemzetgyűlés 1921-es döntése értelmében a pozsonyi egyetem Pécsre költözött, és 1923. október 24-én az új székhelyen megkezdődött az oktatás. *Gorka Sándor* ny. r. tanárt orvosi biológiai tanszék szervezésével és vezetésével bízták meg. Az Erzsébet Tudományegyetem Pécsre költözésének 80 éves évfordulójára rendezett ünneppsorozat keretében 2003. szeptember 17-én a PTE ÁOK Orvosi Biológiai Intézete és a Pécsi Akadémiai Bizottság Biológiai Szakbizottságának közös rendezésében ünnepi ülést tartottunk a PAB-Székházában. Jubileumi programunk fő célja az ország első biológiai intézete születésének megünneplése volt. A visszaemlékezéseken kívül azonban arra is felhasználtuk az alkalmat, hogy beszámoljunk az intézet elmúlt évtizedeinek munkájáról, nehézségeiről, eredményeiről. Ünnepi programunk részét képezték azok a tudományos előadások is, melyekben intézetünk korábbi és jelenlegi jeles képviselői mutatták be kutatómunkájuk eredményeit.

Köszönetemet fejezem ki *dr. Lénárd Lászlónak*, a PTE ÁOK dékánjának, *dr. Nagy Juditnak*, az ÁOK tudományos dékánhelyettesének, *dr. Méhes Károlynak*, a PAB elnökének és *dr. Szabó Lászlónak*, a PAB Biológiai Szakbizottsága elnökének, hogy jelenlétükkel és köszöntő szavaikkal emelték a rendezvény ünnepélyességét. Hálás vagyok *dr. Benke Józsefnek*, a PTE Egyetemtörténeti Múzeuma igazgatójának az intézet múltjáról adott értékes információkért. Köszönöm az előadóknak, hogy időt és energiát fordítottak visszaemlékezéseik elkészítésére és bemutatására. Végül természetesen hálás vagyok minden vendégünknek, hogy meghallgatták programunkat, jelenlétükkel megtisztelték jubileumi ünnepségünket.

Szeberényi József

JPTE Alapítvány

Adószám: 19034951-1-02

A Pécsi Tudományegyetem tisztelettel kéri mindazokat, akik elkötelezettséget éreznek a pécsi felsőoktatás jövője iránt, hogy személyi jövedelemadójuk 1 %-át ajánlják fel a JPTE Alapítvány, a Pécsi Tudományegyetem egyetlen hivatalos alapítványa javára.

Céljaink: a könyvtári jegyzetállomány és számítástechnikai infrastruktúra fejlesztése, az egyetemi munkatársak szakmai továbbképzéseinek támogatása. Köszönjük szíves felajánlását! Éves beszámolóinkat az Univ Pécs és a Dunántúli Napló oldalain tesszük közzé.

A Magyar Szülészeti és Nőgyógyászati Endokrinológiai Társaság (MSzNET) III. Kongresszusa

Harkány – 2004. április 23-24.

A kongresszus védnökei: *dr. Toller László*, Pécs város polgármestere, *dr. Lénárd László*, a PTE rektora, *dr. Gáti István* akadémikus, *dr. Kosztolányi György*, az ETT Humán Reprodukciós Bizottság elnöke, *dr. Sümegi Balázs*, a PTE ÁOK dékánja.

A kongresszus elnöksége: *dr. Pál Attila*, a MSzNET elnöke, *dr. Szabó István*, PTE ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, az MNT elnöke.

A szervezőbizottság: elnök: *dr. Szilágyi András*, titkár: *dr. Csermely Tamás*, tagok: *dr. Wilhelm Ferenc*, *dr. Panka Tibor*, *dr. Kovács*

Kálmán, *dr. Várnagy Ákos*, *dr. Kerecsényi Péter*, *dr. Szabó Imre*.

A kongresszus fő témái:

Meddőség kivizsgálása és kezelése – ovuláció indukció; Hormonkezelés a szülészeti-nőgyógyászatban (fogamzásgátlás, hormonpótlás, cikluszavarok és egyéb nőgyógyászati endokrin kórkepek kezelése); Gyermekek- és serdülőkor nőgyógyászati endokrinológiai vonatkozásai; Női hyperandrogén állapotok; A praeclampsia endokrinológiája; Szabadon választott témák a szülészeti és nőgyógyászati endokrinológiával kapcsolatban.

„Ha hétfő, akkor szakosztály”

Az Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztály

2004. március-május havi programja

2004. március 8. – Tanulságos esetek fóruma

1. Hirtelen fejfájással, majd fokozatos kettőslátással és ophthalmoplegiával jelentkező sella-beli és -körüli elválkozás diagnosztikus és terápiás buktatói egy eset kapcsán (esetgazda: *dr. Dóczy Tamás*, PTE-OEC-ÁOK Idegsebészeti Klinika);
2. Gerincvelő-compressiot okozó synovialis sarcomás esetünk kombinált kezelésével szerzett tapasztalataink (esetgazda: *dr. Szentágotai Attila*, „Kaposi Mór” Megyei Kórház Idegsebészet, Ideggyógyászat és Agyérbetegségek Osztálya);
3. Ilio-mesenterialis artériás graft szelektív lysise (esetgazda: *dr. Király István* és *dr. Nádasi Géza*, Vas Megyei Markusovszky Kórház Radiológiai és Általános Sebészeti Osztály).

2004. március 22. – Felkért előadások

1. *Dr. Vajda Zsolt* (PTE-OEC-ÁOK Idegsebészeti Klinika): Az agyi vízháztartás molekuláris alapjai (15 perc);
2. *Dr. Wagner László* (PTE-OEC-ÁOK II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum): Az L-Arginin – nitrogén-monoxid útvonal szerepe a krónikus vesebetegség progressziójában (15 perc);
3. *Dr. Fischer Emil* (PTE-OEC-ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, Gyógyszertani Tanszék): Farmakokinetikai tényezők szerepe a gyógyszeres terápiában (40 perc).

2004. március 29. – Tanulságos esetek fóruma

1. Identitászavartól a NEM megváltoztatásáig (esetgazda: *dr. Ábrahám Ildikó*, PTE-OEC-ÁOK Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika);
2. Ritkán előforduló szeptikus szövődmény? (esetgazda: *dr. Verzár Zsófia*, Baranya Megyei Kórház Központi Aneszteziológia és Intenzív Betegellátó Osztály);
3. Oxigén adása mellett fokozódó hypoxia – egy újszülöttkori cyanosis eset kezelésének tanulságai (esetgazda: *dr. Gárdos László*, Zala Megyei Kórház Gyermekgyógyászati Osztály).

2004. április 5. – Felkért előadások

1. *Dr. Nagy Lajos* (PTE-OEC-ÁOK Családorvostani Intézet és III. sz. Belgyógyászati Klinika): A családorvostan tíz éve a Pécsi Egyetemen (40 perc);
2. *Dr. Székely Miklós* (PTE-OEC-ÁOK Kórélettani Intézet, Gerontológiai Tanszéki Csoport): A testsúly és szabályozásának korfüggő változásai: túlsúlyos középkorúak – anorexiás idősek (40 perc).

2004. április 19. – Felkért előadások

1. *Dr. Szakmány Tamás* (PTE-OEC-ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet): Antioxidáns kezelés a szepszis megelőzésére – remények és kétségek (15 perc);
2. *Dr. Szabó Imre* (PTE-OEC-ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): Az indometacin gátolta gyomornyálkahártya-

restitúció molekuláris mechanizmusának vizsgálata (15 perc);

3. *Dr. Szelényi Zoltán* (PTE-OEC-ÁOK Kórélettani Intézet): A biotelemetria alkalmazása normális és kóros circadian és infradian energetikai ritmusok vizsgálatára (40 perc).

2004. április 26. – Felkért előadások

1. A Magyar Diabetes Társaság Somogyi díjazottjának vendégelőadása – 2004

Prof. Brian Frier (Dept. of Diabetes, Royal Infirmary of Edinburgh, Skócia): Hypoglycaemia and the Brain (40 perc);

2. XIV. Pilaszanovich Imre vendégprofesszori előadás – 2004

Prof. John Hutson (Royal Children’s Hospital, Melbourne, Ausztrália): Long term follow up (18-30 years) of intersex patients treated in Melbourne (40 perc).

2004. május 3. – Tanulságos esetek fóruma

1. Idős, politraumatizált beteg súlyos szövődményei (esetgazda: *dr. Csontos Csaba*, PTE-OEC-ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet);
2. Multiplex pulmonális embóliát okozó jobb kamrai thrombus sikeres műtete (esetgazda: *dr. Mágel Ferenc*, „Kaposi Mór” Megyei Kórház Belgyógyászati Osztály és *dr. Szabados Sándor*, PTE-OEC ÁOK Szívsebészeti Klinika);
3. Akut C-vírus hepatitis-esetünk interferon kezelésével szerzett tapasztalataink (esetgazda: *dr. Ribiczey Pál*, Zala Megyei Kórház Infektológiai Osztály).

2004. május 10. – Felkért előadások

1. *Dr. Szabó László* (PTE-OEC-ÁOK Gyógyszerész Szak, Farmakognóziás Intézet): Növényvilág és drogok (40 perc);
2. *Dr. Dévay Attila*, (PTE-OEC-ÁOK Gyógyszerész Szak, Gyógyszertechnológiai Intézet): A gyógyszeres technológiai oktatás és kutatás lehetőségei a Pécsi Tudományegyetemen (40 perc).

*Az ülések helye: PTE ÁOK Elméleti Tömb III. sz. tanterme
Az ülések kezdete: 16 óra*

A PAB-székház március havi programja

3. 10. 14.00	A Pécsi Akadémiai Bizottság éves közgyűlése
3. 23. 9.00	A Víz Világnapja – konferencia
3. 26. 15.00	A trombolízis interdiszciplináris megközelítése – konferencia

Természettudományos kutatási pályázat 2004

A TEVA Gyógyszergyár által 1997-ben alapított Természettudományos Kutatási Pályázatot módosított formában ez évben is meghirdeti a BIOGAL Rt. Kutatási Igazgatósága.

A pályázat témakörei: a neuroprotekciónak gyógyszeres lehetőségei a degeneratív idegrendszeri betegségekben (új, originális hatóanyagok, új hatásmechanizmusú szerek komplex farmakoterápiás lehetőségei). Ugyancsak pályázatot nyújtható be a daganatos betegségek gyógyszeres kezelésével kapcsolatos témákban is, de pályadíj csak a már eredményesen befejezett alapkutatási eredményekért ítélhető oda. A felsorolt témakörök vonatkozásában elsősorban orvosi biológiai, klinikai kutatási eredmények képezhetik a pályázat tárgyát.

A díj odaítélésének feltételei

- Egy kutatóhelyen csupán egy díj adományozható, amely legfeljebb két kutató között osztható meg. Az universitas szervezetben működő kutatóhelyek esetében a kiadható díjak számát a pályázatok színvonalának ismeretében dönti el a bíráló bizottság.
- A díj összege: **4000 USD** nyertes pályázatonként.
- A pályázatok elbírálását a BIOGAL Rt. ezzel megbízott képviselői végzik, szükség esetén külső szakértők bevonásával. Az elbírálás eredményéről minden pályázó írásos értesítést kap a benyújtás határidejét követően 60 napon belül.
- A szakértői elbírálás során azon pályázatok részesülnek előnyben, amelyek szabadalmaztatható, eredeti kreatív javaslatokat tartalmaznak az említett témakörökhöz tartozó kórképek originális gyógyszerterápiájának bővítésére vonatkozóan. Továbbá témájuk viszonylag rövid időn belül konvertálható az alkalmazott ipari kutatás-fejlesztés területére.
- A pályázatra a következőket kell benyújtani, két példányban, angol nyelven
  1. A választott kutatási téma elméleti háttérének rövid összefoglalása, majd pedig a saját eredmények részletezése, amelyek egy később kialakítható projekt lényegi elemeit is tartalmazzák.
  2. A pályázó releváns publikációinak listája és szakmai önéletrajza.
  3. Ajánlólevelek a pályázati téma területén illetékes vezető szakemberektől.

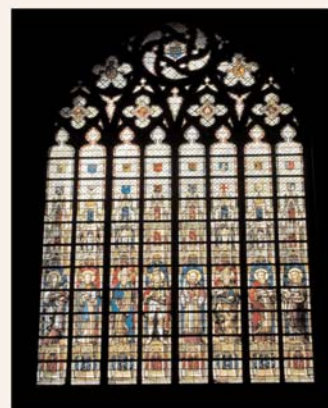
A benyújtott pályázatok elbírálása után a díjazott pályaművek esetében a TEVA Gyógyszergyár 6 hónapos opciós joggal rendelkezik a potenciális projektek további hasznosíthatóságára vonatkozóan.

A pályázat benyújtásának határideje: 2004. szeptember 15.

Beküldési cím: BIOGAL Rt. Kutatási Igazgatósága, 4042 Debrecen, Pallagi út 13.

A pályázati díjak átadásának időpontja az adott kutatóhely és az adományozó közös megegyezése alapján kerül meghatározásra.

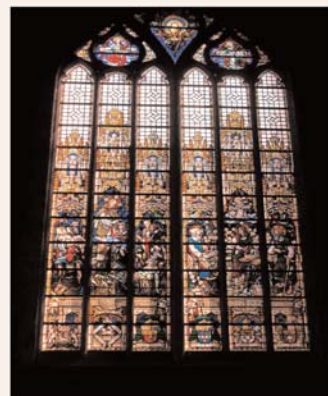
PÁLYÁZATOK

Gent, a város és templomai

Gent, Flandria fővárosa, „észak Velencéje” a XVI. században céheinek és kereskedelmének köszönhetően Párizs mellett a Nyugat legjelentősebb, legfejlettebb városa. A Leie, s Schelde és Lys folyók, az azokat összekötő csatornák, a rajtuk átívelő közel 80 híd teszi a város hangulatát felejthetetlené. A középkor gazdagságát a belváros számos épülete ma is hűen tükrözi. Lenyűgözőek az égre törő gótikus tornyok, templomok és a falaikon belül őrzött kincsek. A fényképek a Szent Baafs Katedrálisban, a Szent Miklós és a Szent Mihály templomokban készültek. A balra látható kolostorépületben rendezett XXXVIII. Európai Kísérletes Sebész Kongresszus adott alkalmat a fotózásra.

Lantos János

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK

Az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézetből

- Februárban a PROFEX szaknyelvi vizsgára felkészítő kurzusok német és angol nyelvből, alap-, közép- és felsőfokon indultak. Tapasztalatunk szerint az érdeklődők a 7 héten keresztül heti 2 x 2 órában történő nyelvtanulást választják. Angol nyelvből pedig középfokú 28 órás kurzust indítottunk. A 24 órában, azaz egy februári és egy márciusi hétvégén szaknyelvi vizsgafelkészítéssel két csoportnyi hallgató foglalkozik, német alap- és angol felsőfokon.
- *Dr. Rébék-Nagy Gábor* az Educational Testing Service meghívott szakértőjeként részt vett a hollandiai Utrechtben 2004. február 2-4-ig megtartott nemzetközi Nyelvi Szintező Műhely munkájában, melynek célja az USA-beli szintező nyelvizsgák (TOEFL, TOEIC) összehangolása az Európa Tanács Közös Európai Nyelvi Referenciakeret c. dokumentumában közzétett ajánlásokkal.

A Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetből

- A PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet munkatársai az alábbi poszttereket mutatták be az IBRO International Workshop on Neuronal Circuits: from Elementary to Complex Functions megnevezésű konferencián (2004. január 29-31., Budapest): *Bölcskei K., Varga A., Pethő G., Sándor Z., Czéh G., Riedl Zs., Hajós G., Szolcsányi J.*: Activation and desensitization of the TRPV1 capsaicin receptor by N-oleoyldopamine; *Sándor Z., Varga A., Szolcsányi J.*: Comparison of TRPV1 receptor activation and desensitization in TRG neurons and transfected HT1080 cells; *Varga A., Sándor Z., Czéh G., Szolcsányi J.*: Changes of CB1 cannabinoid receptor-immunoreactive terminals in control and epileptic human dentate gyrus.

A Gyermekklinikáról

- *Dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár 2004. február 9-én az Európai Diabetes Társaság öttagú delegációjának tagjaként az európai diabetes-kutatás helyzetével foglalkozó ta-

nácskozáson vett részt az Európai Unió brüsszeli központjában.

- 2004. január 23-án *Dr. Decsi Tamás* docens részt vett az EU 5. keretprogramban megvalósított „Nutraceuticals for a Healthier Life: n-3 polyunsaturated fatty acids and 5-methyl-tetrahydrofolate” projekt záró megbeszélésén Ludwigshafenben.

A Humán Anatómiai Intézetből

- *Dr. Reglődi Dóra* részt vett a „The Global College of Neuroprotection and Neuroregeneration Annual Conference 2004” címmel megrendezett kongresszuson Svájcban, ahol az alábbi posztert mutatta be: *Reglődi D., Tamás A., Lubics A., Szalontay L., Zsombok A., Farkas O., Büki A., Dóczi T., Lengvári I.*: Neuroprotective effects of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) in rat models of different types of brain injuries.
- A Budapesten 2004. január 29. és 31. között megrendezett IBRO szimpóziumon intézetünk több munkacsoportja képviseltette magát posztterek bemutatásával: *Józsa R., Reglődi D., Hollósy T., Lengvári I.*: Effects of in ovo treatment with PACAP antagonist on chicken behavior; *Reglődi D., Lubics A., Tamás A., Szalontay L., Lengvári I.*: Comparative effects of PACAP in a rat model of Parkinson's disease in young and aging rats; *Tamás A., Reglődi D., Lubics A., Szalontay L., Lengvári I.*: Gender differences in the rat model of Parkinson's disease; *Faluhegyi N., Reglődi D., Lengvári I., Csernus V.*: Development of the circadian melatonin rhythm and the effect of PACAP on melatonin production in the embryonic chicken pineal gland; *Nagy A., Csernus V.*: Expression profiles of the mammalian clock gene homologues in the chicken pineal gland.

A Kísérletes Sebészeti Intézetből

- *Dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár „A kísérletes sebészet szerepe és lehetőségei a fiatal traumatológus képzésben és tudományos munkásságban” címmel tartott előadást a Miskolcon 2003. november 9. és 11. között rendezett „A Magyar Traumatológus Társaság 2003. évi Kongresszusa és Fiatalok Fóruma” rendezvényen.

- 2004. január 5. és 23. között 15 rezidenshallgató vett részt intézetünkben 3 hetes kötelező manuális készségfejlesztő gyakorlaton, melyet a Sebészeti Klinikával és a Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikával együtt szerveztünk.

A Közegészségtani Intézetből

- A 7th International Symposium on Predictive Oncology and Intervention Strategies Cancer Detection and Prevention (Nice, 2004. február 7-10.) c. rendezvényen intézetünkben az alábbi posztterek kerültek bemutatásra: *A. Tibold, I. Kiss, I. Ember, A. Csejty, Z. Faluhelyi*: Association between XRCC1 polymorphism and head and neck cancer, and thyroid cancer; *I. Ember, I. Kiss, Z. Gyöngyi, C. Varga*: Gene expression as biomarker of early carcinogenesis.

Az Ortopédiai Klinikáról

- Klinikánkon a Tornier cég európai protéziskipróbálási programjának keretén belül *Dr. Szabó István* tanársegéd három inverz vállprotézist ültetett be sikeresen. Ez az eljárás Magyarországon, de európai viszonylatban is újdonságnak számít. A továbbiakban lehetőség nyílik ennek alkalmazására.
- Klinikánkon *Dr. Szabó György* docens vezetésével megtörténtek az első minimal invazív technikával végrehajtott csípőprotézis-beültetések a Johnson & Johnson céggel való együttműködés keretén belül. Magyarországon ezen eljárás bevezetésével az elsők között van a klinika, de világviszonylatban is újdonságnak számít ennek alkalmazása.
- *Dr. Bálint Lehel* tanársegéd és *Dr. Kontrohr Tivadar* tanársegéd november 25. és 28. között *Dr. Roger Emery*, a brit váll- és könyöksebészeti társaság elnöke meghívására a londoni St. Mary' Hospitalban vett részt tanulmányúton. Utazásuk célja tapasztalatcsere, közös projektek egyeztetése, a vállsebészeti műtétek regionális anesztéziájának elsajátítása volt.

A Sebészeti Tanszékről

- *Varga Zoltán* adjunktusi, *Kasza Gábor* pedig főorvosi kinevezést kapott.

Búcsú Margit nénitől

2004. február 11-én, 86 éves korában elhunyt *Angster Margit*, a Nyelvi Intézet nyugalmazott oktatója. Nehéz elhinni, hiszen néhány héttel ezelőtt még találkozhattunk és beszélgethettünk vele. Kedves, derűs egyénisége, halkszavú, szerény, de mindenkor segítőkész természete minden ismerősében, tanítványában és munkatársában kellemes emlékeket idéz föl.

A messze földön híres pécsi Angster orgonaépitő család kilenc gyermeke közül másodikként született. Iskoláit Pécsen végezte, középiskolájának jogutódja, a Leőwey Klára Gimnázium ma is féltve őrzi egykori osztályának immár történelmi emlékeknek számító érettségi tablóját. Itt kezdte meg felkészülését a 20. század politikai viharaival sokszor nehezített, de általa mégis mindig szépnek tartott tanári pályára. A ma is élő osztálytársak tanúságtétele szerint kiváló képességű, nagyszerű nyelvérzékkel megáldott, mindvégig kitűnő tanuló az Erzsébet Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának latin-német szakát választotta, amely mellé kiegészítő szakként az angol nyelvet is fölvette, majd a kar áthelyezése miatt Szegeden szerzett diplomát.

Fiatal tanárként először Sopronban helyezkedett el az ottani leánynevelő intézetben, majd családjára hívására hazaköltözött Pécsre. Itt általános- és középiskolában tanított 1952-ig, amikor a Nyelvi Intézet elődjének vezetője, *dr. Cser László* tanár úr hívására a Lektorátusra került. Olyan kicsi, de sokak által ma is szeretettel és tisztelettel emlegetett tanári közösségnek vált tagjává, akik medikusok generációinak nyelvi képzését hivatásuknak tekintették. A német nyelvet anyanyelvi szinten ismerte és oktatta, az angol hazai térhódításának kezdetétől e nyelvet is magas színvonalon művelte és tanította.

Kiváló fordító hírében állt, az este sokszor a munkahelyén találta, ahol fáradhatatlanul dolgozott, konzultált azokkal, akik a napi klinikai, oktatói és kutatói munka után szakértelmét és kiváló nyelvismeretét igénybe kívánták venni. Szorgalma és hivatása iránti lelkesedése szinte nem ismert határokat. Ő volt az, aki mindig szívesen helyettesítette kollégáit, nemegyszer hétvégére is vállalt munkát, hogy segíthessen. Ezt a feszített tempót és egyenletesen magas színvonalat több mint három évtizedes egyetemi pályafutása során mindvégig képes volt fenntartani úgy, hogy fáradtságról panaszkodni, de még csak emeltebb hangon szólni sem hallotta soha senki.

Húsz évvel ezelőtt vonult nyugállományba, de a Nyelvi Intézet hagyományos karácsonyi összejövetelén mindig öröm és élmény volt a vele való találkozás. Hiányozni fognak a bölcsességgel teli, gyakran finom humorral is átszótt történetek, mint ahogyan az is hiányozni fog, aki megélte és elmesélte őket. Emlékét szeretettel őrizzük.

Dr. Rébék-Nagy Gábor
a Nyelvi Intézet vezetője

TARTALOM

Emlékezés 1848. március 15-re

Az ÁOK Tanári Testületének és Kari Tanácsának ülése

A Doktori Tanács ülése

A működési nyilvántartásról
(*Biró Gábor*)

Egy fel nem ismert járvány: sérülések, balesetek (*Dóczi Tamás*)

Juhász-Nagy Sándor köszöntése
(*Tulassay Tivadar*)

Testnevelés az orvoskaron
(*Ángyán Lajos*)

Búcsú Angster Margittól

A keresztény Európa első egyetemei
(*Benke József*)

Könyvismertető:

Az Orvosi Biológiai Intézet 80 éve

Közérdekű információk

Adóknk 1 %-a

Programokról röviden:

TDK házi konferencia; nanobiotechnológiai szimpózium; sejt- és fejlődésbiológiai napok; az MSZNET Kongresszusa; a PAB-székház programja; szakosztályülések

Pályázatok

Intézeti hírek

Tudományos közlemények

Sajtószemle

*A borítón Barthó Loránd,
középen Lantos János fényképei*

Felelős szerkesztő: Róth Erzsébet, Barthó Loránd, Buzogány István

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-116, 536-000/1214. Fax: 536-115. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: Somoskeőy Szabolcs www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes